

Kiadóhivatal:
Báter-nyomda, Kaszinó-bazár
épület.
Az előfizetési pénzek és hirde-
tések ide küldendők.
Hirdetések
legjutányosabb számítással,
díjszabás szerint.
Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:
Bezerédj István-utca 5. szám.
Ide küldendők a lapot ér-
deklő összes közlemények.
Előfizetés:
egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill.
Néptanítóknak,
ha az előfizetést egész évre előre
beküldik, 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ERDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.
AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTENYESZTESI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Felelős szerkesztő:
BODNAR ISTVÁN.

Belmunkatársak:
JANOSITS KÁROLY. KOVÁCH ALADÁR.

Kiadja Báter János nyomdája.
Egyes szám ára 20 fillér.

A föltámadás szociális jelentősége.

Irtta Magyarász Ferencz.

A husvéti harang örvendetes szava bűg végig a vidéken és kelt kellemes viszhangot minden kebelben. A szobába beszűrődő tavaszi napsugár, mintha valami csodás vetítő gépből eredne és a csüggedő szívbe a reményt, a bizalmat, az erőt vetitené. A hazatérő vándormadarak vidám csicseregése édes harmóniává egyesül, melyből mintha az „alleluját“ érezné ki az ember...

Végtelenül böles intézkedése az emberi természet Alkotójának, hogy a költői behatások iránt fogékonyakká tett bennünket. Tagadhatatlan ugyan, hogy e fogékonyaságból sok disszonancia is származhatik, de másrészt kétségtelen tény, hogy a kedvező külső behatások valóságos jótéteményt gyakorolhatnak az emberre. Az ember nem merülhet el a cinizmusnak ama mélységeibe, hol a kedély már érzéketlenül keményszik, de nem is emelkedhetik mindig a filozófiának azon magaslatára, hogy saját magában találhassa meg a lelki egyensúlynak minden tényezőjét. Az átlag-ember lelkének belső tartalmából és a külső benyomásokból összegezi az érzelmeknek azt a

komplexumát, melyet hangulatnak nevezünk. Más szóval, a legeslegtöbb embernek kedélye a külső behatásoktól is függ. S ez rendjén van így, mert ekkép a külső benyomások kedvező voltában mindig megtalálhatja az ember saját belső bajának ellenszerét, csillapító eszközét. Nagyon érzéketlennek kell lennie, akiben pl. a kikelet, a virágfakadás, a madárdal, a verőfény nem kelt jó hangulatot, nem nyújt némi örömet, bármily súlyos bajjal kelljen is különben küzködni.

Ezért mondtam jótéteménynek a fogékonyaságot a külső benyomások iránt. Ezen értelemben beszélhetünk tehát husvéti hangulatról is, mely nem egyéb, mint a husvéti ünnepnek tükörképe az emberi lélekben.

Elemezzük csak egy kissé ezt a képet és lássuk, mit foglal magában.

A husvét a föltámadás ünnepe. Közel két évezrednek hite azon esemény emlékének szenteli e napot, hogy a kereszténység Isteni alapítója, Jézus Krisztus, dicsőségesen föltámadt ama halálából, melyet a bűnös emberiség váltságdíja gyanánt a keresztfán elszenvedett. Husvét ünnepe tehát egyúttal annak az eszmének is ünnepe, hogy a mulandóság diadala sohasem teljes, hogy bár minden élő alá van vetve az enyészet kérielhetetlen hatal-

mának, egykoron megfordul a koczka és az apostol szerint „e halandónak halhatatlanságba kell öltöznie“ (I. Kor. 15, 53.). A husvét egyúttal az eszme diadalát jelenti az anyag fölött, annak az eszmének, mely nem féli semmiféle erőszaknak fegyverét.

Erre az eszmére pedig föltétlenül szüksége van mind az egyes embernek, mind pedig az egyedekből alkotott társadalomnak. A föltámadás eszméje határozottan és valósággal lelki szükséglet.

Nem bocsátkozunk most annak bölcséleti vagy teológiai fejtegetésébe, hogy az emberi lélek tényleg halhatatlan. Csak két tapasztalati tényre hivatkozunk. Az egyik szubjektív, a másik objektív. Az egyiket érezzük, a másikat tudjuk. Az egyik mi bennünk van, a másikat külső tapasztalat szolgáltatja.

A belső, a szubjektív tény a boldogságnak az az ellenállhatatlan ösztöne, mely minden gondolatunkat, érzelmünket és cselekedetünket öntudatlanul és tudatosan irányítja. Minden ember boldogságra törekszik. A karon ülő kis gyermek ajakán az az ösztön fakasztja az első mosolyt, a haldokló aggastyán hidegülő homlokát ez nedvesíti be a halál verejtékével. A szegény kunyhót a boldogság ösztöne

TÁRCZA.

Kis unokánk után.

*Madár dalol a fa lombon,
Nem vagy itt, szelid galambom,
Nem turbékolsz az ölemben,
Piczi szád nem csókol engem.*

*Ágyad vetve volt rózsákból,
Szeretelből és jósból,
Liliommal körülvevtek,
Ezer csókkal megszereztük.*

*Üres mostan a te fészked,
Üres fészked búra készlet,
— Búra készlet és imára,
S egy-egy könyecsepp gördül rája.*

*Ha e könyecsepp gyöngygyé válna,
Most lábadd itt gyöngyön járna, —
Ha imánk az égbe érne,
Kis unokánk visszatérne.*

*Szállj galambként imádságunk,
Édes, forró kívánságunk,
S térj meg olajfalevéllel:
Valósuló szép reménnyel!*

SÁNTHA KÁROLY.

Levél Meránból.

Meran, április 8.

Édes Annám!

Levelém ott kezdődik, hol a másik végződött, t. i. a folytatásával. A tél után átmenve a tavaszba, azért a farsangról bővebben szólni már idejét multá, de abban az időben „ideje jól mult,“ élénk volt, minden rendű és rangu bál és estélyek voltak, de talán legnagyobb érdeklődést, izgalmát és részvételt a „Tiroli parasztbál“ tudott felmutatni, az idegenek tömeges megjelenésével, hol a tiroli nemzeti táncokat festői nemzeti öltözetekben mutatták be nagy ügyességgel. Többek közt egy lakodalmi nagy menyasszonyi táncz, amely akármelyik szalomban, mint kotillionfigura szerepelhetne. Ugyanis felállítottak egy nagy szalag lógott le, melynek vége egy férfi és nő tartja kezében. Most a dal és zenére elkezdének körbe forogni, a táncz közben ritmikusan ide-oda hajlonganak, kiki a párjával egy-egy kezér tekintetét váltva, míg végre az egész pózna szép koezkázott mintával beburkolva szemünk elé tárul. Ime a házasság koczka játéka! Vajjon kinek mi jut?! De csakhamar ki ki a párjával összekerül és körültánczolják a póznát és helyet és szalagot változtatva ismét fölbontják a fonást. Óriás tapsvihar jutalmazta a tánczolókat fürge szép mutatványát.

Az igaz, hogy mindenben is tudják nemzeti lényüket és Istentől bőven megáldott előnyeiket kidomborítani és gyümölcsözővé tenni.

Tanulhatunk tőlük, mi magyarok!

De az is áll, hogy itt minden hasznukra játszik össze. Itt van mindjárt a gyümölcstermés, a most már világhírű Calville almák hazája, melyeket Franciaországból telepítettek ide és olyan sikerrel, hogy külső szépségre, formára és zamatban is fokozottan túlhaladja szülőföldje testvéreit. Meg is becsülik és olyan gondallal ápolják, még pedig óriási területeken, azaz minden használható darab földön, arokparton, fal mellett, kertekben, egyszóval, ahol csak lehet, mindenhova oda ültetik, még pedig sorszámba, alig 50—60 centiméter távolságra egymástól, aczéldírt kordonhoz kötve, félig dült helyzetben, mert sem koronája, sem hosszú ága a fának nincsen, mert mint a szőlőt, úgy metszik ezt is 2—3 szemre. Szegény fa! elszomorodtam, hogy a modern kultúra mily békóba köti a természet által rendelt magasba törő vágyaidat! De hiába! Önzés mindennek az alapja. Így kevesebb tért foglal, de bővebben terem és kényelmesebb a dus termést leszedni. Már februári sétáim alkalmával fojtó karbolszagot éreztem mindenfelé, mert már akkor az almafákat 2 perceses karbololdattal eset segélyével bekenik, két hét múlva megpermetezik, azután még az elszabadult ágakat szorgosan a kordonhoz kötik, hogy a szél ellen megóvják s most a talajt könnyeden meglazítják, megkapálják és így elkészülve várják a tavasz ébredését. Képzeld magadnak legalább száz-ezer darab gyümölcsfát teljes virágzásban! Micsoda isteni látvány ez! Mintha az angyalok légiója szállott volna le a földre és röpükben a rózsaszín és ezüsttel átszőtt szár-

építette, a királyi palotának is ez az alapja. Már pedig ez az ösztön, mely sokkal hatalmasabb, hogysen a számításból bárki is kihagyhatná, mely sokkal általánosabb, hogysen idő és tér tekintetében kivételt ismerne: itt a földön sohasem nyerhet teljes kielégítést. Hisz a földi javak oly egyenlőtlenül vannak elosztva, hogy teljes lehetetlenség belőle egyenlő fokon részesedni. Még ha valaha teljeseodnék is az az utópisztikus kommunista álm, hogy mindenkinek egyenlő vagyon jutna, a boldogulás ösztönét ez a lehetetlen föltevés sem volna képes kielégíteni. Miért? Mert a vagyonon kívül sok egyéb java is van az életnek, melynek egyenlő kiosztása egyszerűen lehetetlen. Ilyen javak pl. az egészség, a hosszú élet, az intelligencia stb. Ezek egyenlőtlenek voltak és maradnak s ezt a különbséget semmiféle szociális rendszer nem lesz képes valaha nivellálni. Már pedig míg az emberi lélek ily különbségeket lát, addig mindig elégedetlen lesz s amíg elégedetlen, addig nem lehet boldog. Tehát a boldogság ösztöne itt a földön nem találhat tökéletes kielégítésre. Ámde ez ösztön megvan, el nem halgattathatjuk, le nem tagadhatjuk s ki nem irthatjuk. Hol leszen tehát az ő teljes megnyugovása? Csak egy másik létben, melynek ez a mostani élet csupán előkészítése.

De menjünk tovább. Tegyük föl a lehetetlent, hogy az ember valóban elérheti itt a földön vágyainak netovábbját. Értsük meg: minden ember, mert ha csak kevesen érik el, akkor a nagy tömeg „panem et circenses“ kiáltása megint csak azt fogja bizonyítani, hogy itt a földön nincsen üdvösség. Tehát gondoljuk boldognak az egész emberiséget: ugyan meddig fog az ő boldogsága tartani? Egy emberéletig.

nyaikat lebegtetnék az azurkék űrben. Virág illat, madárdaltól viszhangzik hegy és völgy. És ennek gyümölcseit élvezzük mi! Még pedig mint gyógyszert. Ugyanis itt a teoriát fedezi a praxis, mert az orvosok rendelik a betegeknek, hogy séta közben délelőtt és délután, mint ideg csillapító, vagy a jó emésztést elősegítő szert, a Calville almát egyek. És lépten-nyomon látni (ami nem éppen a legszebb látvány) az eldobott almahéjat és csutkát, vagy amint kés híjján fogaival marcangolja a szép pátiens az almát, de eszik, mert hypnotizáltak azon meggyőződéssel, hogy — használ. Így etetik meg a szőlőt is, nem is hívják másképp, mint „Curtrauben“, gyógyszerző. De azért a java almákat, a kifogástalan fehér téli Calvilleokat küldik szerteszét a világba, különösen az Export társaság, melynek óriási magazinjaiban osztályozva vannak az almák az árak szerint és a csomagolást kis könnyű faládákban, ingyen teszik. Egy ilyen ládába, ha nagy az alma 9, ha kisebb 12—15 darab fér el, 10 koronától 27 korona árban. Az évi átlag a bozen—merani gyümölcs és szőlő kivitelnél meghaladja az évi 10 millió koronát. Szép összeg ugy-e? Azt hiszem, Szekszárd volna az a hely, hol nagyban lehetne a Calville telepeket meghonosítani a védett, déli hegy oldalak igen alkalmasak volnának. Innen kellene a fákat vitetni és egy kertészt, ki a kezelést is megmutatná.

Különösen érdemes felemlíteni még a történelmi Volkschauspielt, melyet a vendégek szórakozására évente tavasszal adnak. Parasztok által előadják saját nemzeti hőseik történetét, ugyanazon hősök leszármazottjai, dédunokái, kik akkor szabadságukat, vérüket,

És aztán? Aztán jó a sir, az enyészet, a pusztulás. Ez pedig megint nem lehet megoldása annak az örökké nyílt kérdésnek, melynek megfejtésével ősidőktől mindvégig foglalkozik az emberiség.

Ha pedig az egész társadalmat tekintjük, akkor is azt fogjuk találni, amit az egyén lelki világában láttunk. Maga a társadalom is ösztönszerűleg arra törekszik, hogy sorsán szüntelen javítson. Amit mi társadalmi, szociális kérdésnek szoktunk nevezni, végelemzésben mi más, mint a társadalom jóléti törekvése? Ennélfogva ugyanazon vulkanikus erők, melyek az egyének békéjét megbontják, okozzák a társadalomnak fölfordulását is. Elégedett embereket nem lehet a fönnálló társadalmi rend elleni harezban a torlaszokra vezényelni; a petrolőrök, a frondőrök, a nihilisták és bármi néven nevezendő elégedetlen elemek előbb saját magukkal hasonlottak meg s csak azután lettek az egész társadalomnak esküdt ellenségeivé.

Nem elméleti igazságok ezek, hanem az emberiség egész történelme által sokszorosán igazolt tények, melyeket ezen axiómába foglalhatunk össze: *a társadalomnak szüksége van vallásra.* Miként továbbá az egyénnél éppen a tulvilágba vetett bizalom az egyensúlyozó rúd, mely az embert az élet ezerféle bajában megóvjá a kétségbeeséstől: ugy a társadalomban, az egyének nagy egyetemességében is ez a hit van hivatva elsimitani azon ellentéteket, melyeken minden, a hittől elszakadt mentési akció hajótörést szenved.

Az összehasonlító vallástudomány is azt bizonyítja, hogy nincsen nép, akár természetes állapotban, akár bizonyos kulturális fokon, mely a másvilági megtorlás félelmét és jutalom reményét

vagyonukat áldozták és rabságot és halált szenvedtek, hogy hazájukat a gyűlölt idegen uralom alól felszabadítsák. Még sokan ugyanazon ruhában, ugyanazon fegyverrel kezükben „játszák“ ma azt a szerepet, melyet Hofer András mellett ösük 100 év előtt kivított. Szép gondolat. Lelke mélyéig meghatja az embert látni ezt az inspiratot, mely büszkén ragyog az unokák szemében.

Az előadást egy nyári szinkörben tartják, melyben 1200 emberre van hely és négy száz szereplő vesz benne részt, mind a népből kerül ki. Az előadás népies nyelven folyik, amit a mi füleink kissé nehezen értenek meg. Hofer András drámája öt felvonásban tárul elénk, az összeesküvéstől kezdve Mantuáig, hol hősi halált szenved, az ellenség agyonlövi. Több szép élőkép és alkalmi zene egészíti ki az egészet. A prologban ők úgy mondják, hogy nagy művészetet ne várjunk, de annál több jóakarattal akarnak játszani. Így ezen mértékkel mérünk mi is. Szép volt és épültünk rajta. Jövő évben az országban nagy ünnepek lesznek a császár jelenlétében, a nemzeti hőstetteik emlékeztetőre megtartva. De a legszebb emlék abban él, hogy Hofer András szellemét generációról-generációra feljuttatják és hőstetteit betanítják, hogy közszájon forog, örökké él!

Én is az ő szavaival végzem:

Grüß Gott!
Das ist da Gruass im Land Tirol.
Er ist so freundlich, klingt so wohl
Und wo du gehst, hörst allebot.
Grüß Gott!

Amy—Molly.

ne ismerné. A keletindiai buddhizmus ugyan a „nirvána“ tanát, a megsemmisülést látszik hirdetni, de ne feledjük, hogy a keleti ember az abszolút létlenségben keresi a tökéletességet, s e felfogásnak aztán nagyon megfelel a tevékenységnek teljes negációja, a megsemmisülés. Másrészt pedig ugyanennek a népnek a lélekvándorlásban való hite mi más, mint a föltámadásnak, a tulvilági életnek torz alakja?

A föltámadásban való hit szociális jelentősége természetesen attól függ, hogy mily fokban válik igazán gyakorlativá. E hit nem lehet csupán a szenvedő emberiség vigasza: kell, hogy a kötelesség érzetét is fölkeltse azokban, akik már mostan „intra dominium“ vannak a földi javak dolgában, vagyis akik abban a szerencsés helyzetben vannak, hogy kivethetik részüket mindabból, ami az életet kívánatosá teszi. Ha a sokat gyalázott „bourgeois“ birtokos osztályt átjárja az a tudat, hogy minden vagyonáról egykor számot kell adnia, hogy a jogot és kenyeret meg kell osztania azokkal is, kik egyikben sem dúlakodnak, ha a „noblesse oblige“ elvét nemcsak a parketten és a vivóteremben, hanem a társadalmi karitás terén is hangoztatja: akkor nem kell attól tartania, hogy egy újabb, tán rettenetesebb társadalmi-katasztrófa megint a nyaktilóval érveljen a vagyonos osztály létjogosultsága ellen. Viszont a szegény ember is vonja le a föltámadás eszméjének praktikus következtéseit és tartsa magát ama tudatban, hogy a gazdagságban sem mind arany, ami fénylik, hogy minden rendű és rangu embernek megvannak a maga bajai s hogy a becsülettel eltöltött élet után „lesz még egyszer ünnep a világon“. A szegény ember megadás-sal viselje keresztjét, hiszen nem a lázadás, nem az erőszak, hanem egyedül a társadalom elemeinek a vallás által parancsolt egyetértése biztosíthatja kinek-kinek azt a békét, mely nélkül élni sem érdemes.

Gyönyörűen fejezi ki Jókai azt a gondolatot, hogy a szegény ember hiába irigyli meg a gazdagot szerencséjeért. „Ő, mi a szegény ember nyomorusága a gazdag ember inségéhez képest! Hisz azt, akinek nincs mit enni, csak a gyomor kiozsa, nem a lélek! Akinek hiányzik a garasa egy darab kenyérre, kiállhat a szegletre, s ha három arra menő ad neki egy-egy krajczárt, meg van szabadítva; — de a nagy ur, akinek holnapra hiányzik a 100,000 firtja, kihez menjen az koldulni? A nyomorult letérdelhet akár-melyik utszéli keresztfa előtt és elimádkozhatja, hogy „segíts, Uram Isten!“, de a nagy ur, a maga óriási nyomorában, hol talál elég nagy bazilikát, amit telekiáltson e szóval: „Uram, tégy a kedvemért csodát!“ Az több, mint az éhség, a didergés, a rongyosság: ez a kétségbeesés“. (Akik kétszer hálnak meg. I. 120—121.).

Ime, így válik a föltámadásban való hit a társadalom békéjének és az egyén megnyugvásának számottevő, sőt elsőrendű tényezőjévé; így hat át a husvéti „alleluja“ a templom falain, hogy tulharsogja az elvakult tömegnek

disszonáns dalát vérről, háborúról, halálról. A kereszténység oltáráról pedig kilép az egész emberiség elé a föltámadt Krisztus, ugyanaz, ki a szeleknek csendet parancsolt s a tenger viharát lecsillapította, hogy közelebb hozza az egymás ellen küzdő társadalmi osztályokat e husvéti köszöntésével: Pax vobis, békesség veletek!

Az asszony.

(F. É.) Ismét sokat beszéltet magáról az asszony s ez rossz jel. Mutatja, hogy nagyon is sok ideje van bizonygatni azt, mit senki sem tagad, a mit mindenki elismer, hogy t. i. a létért való küzdelemben az asszonynak is juttasson a társadalom olyan szerepet, mint a minő a férfié. A feministák erősen mozgolódnak s majd minden nap adnak alkalmat gondolkodni azon, vajjon mit is akarnak tulajdonképen gyűléseikkel, felolvasásaikkal, küldöttségeikkel. Elnyomják-e a nőket a mai társadalom korlátai, nem engedik meg az érvényesülést minden téren, gátat vetnek törekvéseiknek, avagy megnehezítik nekik, ha részt kérnek a munkából, a hasznos, fizikumának, testalkatának, szerezésének megfelelő munkálkodásból?!

Nem teheti ugyanazt a jelen társadalomban, minden nő, mit bármely férfi, egy-néhány pályát kivéve, nem mehet bármely, eddig csupán a férfiaknak fenntartott életpályára? Sőt nem könnyíti meg a nők részére készült tanterv tanulmányi működésüket s nem igyekeznek előmozdítani törekvéseiket a gondolkozó fők? És mégis, mit látunk? Általános elégtelenséget, szervezkedést, deputációzást és sok más egyebet, melyek úgy tüntetik föl a nők mai helyzetét, mintha ők a természet koronázatlan királyaitól, az uralkodó férfi néptől szolgálai elnyomatásban részesülnének.

Azzal érvelnek ők, hogy az élet nehéz küzdelmeit a férfi egyedül megküzdeni a mai viszonyok mellett nem képes s épen ezért belátva azt, hogy míg egyedül van, a megélhetése némiképp biztosítottnak látszik, a családalapítás kötelessége alól kivonja magát, azért mert annak fenntartása anyagi körülményeinél fogva nem lehetséges.

Abban igazságot kell adnunk a feministáknak, hogy az élet küzdelmeiben, a létfenntartásért vívott harc az utóbbi idők alakulatánál fogva tényleg megnagyobbodott, de ez még nem vonta maga után a férfiak irtózatát a családi tűzhely megalapításától. Egészen más körülmények játszottak itt közre s azt hisszük, hogy e helyen már igen sokszor megvitattuk azokat, mik az igazi, eltitkolt okai annak, hogy a családalapítás statisztikája mind szomorubb és sivárabb képet mutat, az előző éveknel. Nem a megcsappant jövedelem, még kevésbé a beállott értéknagyobbodás, avagy pénzdevalváció okai e szomorú ténynek, hanem tisztán s egyedül az egész társadalmunkat tönkre tevő *nobless oblige*, a költsékes uraskodás, hogy mindenki jövedelmének s társadalmi állásának megfelelő életmódot folytatni nem tud, mert a kötelező uraskodás oly súlyos terheket rak vállaira, melyek előbb utóbb az anyagi romlásba döntik.

Ugyan ki él manapság társadalmi állásának, de főleg jövedelmének arányában. Az iparos osztály olyan életmódot folytat, mintha honorácziór lenne, a diplomás honorácziór pedig, mintha ezer hold földje volna a Bácskában. A kisbirtokos a nagybirtokost mimimeli, a nagybirtokos pedig elpazarolja az ősei által szerzett vagyont. Így azután természetesen nem kell egy cseppet sem csodálkoznunk, ha az ifjuság még álmaiban sem mer arra gondolni, hogy szegény házasságot kössön, mert hiszen az egyenlő lenne a boldogtalansággal, az anyagi tönkrementéssel.

Mert a mai asszonyoknak úgy tetszik, egyetlen vágyuk a szereplés, a láttatás, a beszéltetés. Csak arra van gondjuk, hogy mennél több szemlélőjének tetszését érdemelje ki, s mentől többet beszéljenek róla. Pedig, hogy az asszonynak nem az élethiva-

tása az, hogy mennél többet szerepeljen a nyilvános életben, azt már ezeltől pár száz évvel jól megjegyezte *Richelió* a híres francia biboros és államférfi, mikor kijelentette, hogy a legjobb asszony az, akinek semmiféle híre sincs. Értette alatta, hogy akiről senki sem beszél. S amit a híres bibornok akkor mondott, az még fokozottabb mértékben áll ma is. Az az asszony felel meg természetadta élethivatásának, a ki az otthon házi oltárának szent tűzét ápolja s nem törődik azzal, hogy az idegenek, a bámulók, az irigyek tetszését, avagy bosszúságát kiérdemelje.

S épen ezért a feministák törekvését mindenben nem pártolhatjuk. Nem adhatunk nekik igazat akkor, mikor olyan czélok eléérése törekszenek, melyek elérhetését már maga a természet rendje eleve kizárta. S hasztalan időpocsékolásnak s nevetséges feltűnési vágyak tekinthetünk minden olyan eszközt, a melyet az ilyen lehetetlen czélok eléérése felhasználnak.

Igen, tartsanak felolvasást, a női nem felvilágosításáról, s itt sem okvetlenül szükséges mindenről, küzdejenek a nők gazdasági helyzetének megjavításán, ne engedjék, hogy a női munkaerő olcsóságával vegye fel a versenyt a férfi erővel s ezzel rongoska a munkabérek; s ezekben a küzdelmekben, törekvésekben egyetlen józanul gondolkodó férfi sem hátráltatja őket, sőt elsőrendű kötelezettsége a hathatós támogatás.

De mindaddig, míg légvárak megvívásában telik kedvük, mindaddig míg a természet megjavíthatatlan rendjét igyekeznek megkorrigálni, sem a mi, sem általában a férfiak pártfogására nem számíthatnak.

Ismét az ártézi kutról.

A fölmívelésügyi miniszterim közegészségügyi osztályából *Kléger* István mérnök e hó 14-én városunkba jött az ártézi kut vizbőségének és emelkedésének megállapítására és a további teendőkről szakvélemény adására. A kiküldött állítása szerint a közegészségügyi osztályban a megsürgönyözött vízmennyiséget egyszerűen nem akarták elhinni és távirtdi hibának vélték, mivel eddig nemcsak a környéken, hanem az egész országban furt ártézi kutak közül egy sincs, a mely ilyen mértékben sikerült volna vizbőség és emelkedés tekintetében.

A vízmérést először egy három hektos káddal, majd bukó gáttal eszközölték. Az eredmények egyeznek a város részéről végzett kísérletekkel.

Délután a városi mérnök kalauzolása mellett a kiküldött megtekintette a várost a vizelosztás és a vizrezervoir elhelyezése végett.

Délután 4 órára dr. *Szentkirályi* Mihály polgármester a szakértői vélemény meghallgatása és annak megvitatására több városi képviselőt hívott meg, a kik közül megjelentek: *Órffy* Lajos, *Tóth* Károly, dr. *Kramolin* Gyula, dr. *Leopold* Kornél, *Bognár* Albert, *Török* Ottó városi ügyész, *Szabó* János városi mérnök, *Ferger* Mihály, *Nagy* János, *Vesztergombi* István, *Nyéki* István, *Kovács* János, *Csötönyi* István és *Bekes* Mihály.

A szakértő elsősorban e rendkívüli szerencséhez őszintén gratulált és felhívta a jelenvoltakat, hogy ezt a talált kincset a város közigazdasági és egészségügyi szempontból használja fel. A viz állapotosságáról is megnyugtatta a jelenvoltakat. Nem kell attól félni, hogy mi lesz akkor, ha ez elfogy. Mert ugyanis az ártézi kutaknál eddig tapasztalt apadásokat a vízvezető réteg tulságos megcsapolásából származó igénybevétel és elhomokosulás okozta. Ez azonban nálunk nem fordulhat elő, mivel a föld további csapolása fölösleges, sőt annak megakadályozására mindent el kell követni, a miben a közegészségügyi osztály támogatására is számíthatunk, másként az elhomokosulástól sem kell tartani, mert a vízvezető réteg igen kevés homokot tartalmaz, ellenben annál több nagy szemcséjű kavicsot. Azt sem kell gondolni, hogy ez a medence fölös vizét kiadja

és azután csekély mennyiségre leapad, mert a kifolyó vizet a természet utána pótolja, ugyanazon uton-módon, a melyen a medence megtöltötte. Az a víz, a mely eddig nem fért a medencébe, az más felé folyt el.

Ezután áttért a víz felhasználására. *Egységes vízvezeték* kell a városnak létesíteni, a mi által gazdasági, egészségügyi és tűzrendészeti viszonyai *pótadó emelése nélkül* a várost megillető nivóra emelkednek. A vízvezeték pedig nyomon kell követnie a csatornázásnak.

A városnak naponkénti vízszükséglete 1.615.000 liter. Ebből 100 liter jut minden lélekre, mosásra utcaöntözésre és házi fürdőzésre, 180.000 liter a gőzfürdőre, 10.000 liter a villamos telepre, 7.000 liter a selyemgyárra, 8.000 liter a kórházra és 10.000 liter a vasútra. Marad még 485.000 liter fölösleges víz, a mit fel lehet jövedelmezően használni népfürdőre, ruhamosó, illetőleg öblítő medencére és esetleg keletkező ipartelepekre.

A vízvezeték létesítése kereken 200.000 koronába kerülne. Ebből jut 10 klm.-re eső hálózatra 120.000 korona, gépházra 15.000 korona, 2 darab 30 lóerejű motorra 4.000 korona, 2 darab szivattyúra 3.000 korona, 600.000 literes szolgáló medencére 48.000 korona, tűzcsapok, közkutak és előre nem látott kiadásokra 10.000 korona. A 200.000 korona évi amortizációs költsön törlesztése 12.000 korona.

Naponkénti 15 órás villammal való üzemeltetés 167 korona, a 12.000 korona egy napra eső része kerekszámában 33 korona. Naponkénti összes kiadás tehát 200 korona.

Ezért az összegért rendelkezésünkre áll 140.000 liter víz. A többi nem kell a reservoisba nyomni, mivel a saját nyomása alatt is rendeltetés helyére jut. Ezt tehát olcsóbban lehet adni, s az ebből befolyó összeg a tiszta jövedelmet emeli. 10.000 liter víz önköltsége tehát 15 fillér, egy hektóé 1-5 fillér. Valamivel többé kerül azon esetben, ha az üzem nem maximális, vagyis ha nem tudjuk az egész vízmennyiséget értékesíteni, mert bár az üzemkiadás a hatások arányában csökken, de az amortizációs törlesztés összege állandó. Mindazennél látjuk, hogy az ivó és luxus vizet értékesíteni lehet 2-3, végső esetben 4 fillérért 100 literenként és a városnak a szerint lesz azután 5.000 korona, vagy ennél több jövedelme, megjegyezvén, hogy az utcaöntözés már le van számítva.

Kerüljön azonban 100 liter víz akár 3, akár 4 fillérbe, az oly csekély összeg, a mit mindenki szívesen megfizethet egészséges, tiszta és a hygienikus követelményeknek megfelelő vízzel.

Nézzük ezzel szemben az aggodalmaskodókat és szükkeblüket, a kik megelégednének azzal, hogy a vizet lajtosoktól szereznek be. Nem úgy járnának-e mint a fősvények, a kik kétszer fizetnek? Nem, hanem úgy, a kik tizszer fizetnek. Mert ugyanis egy lajtosnak az üzemköltsége és saját fenntartása egy hozza magával, hogy egy kanna, vagy roeska vizet, melybe 10-12 liter víz fér, 2-3 filléren alul nem adhat. A kettő között tehát lényeges differencia van, eltekintve a hygienia követelményeitől.

A vízmű egy vagy más fél év múlva lesz üzembe helyezhető, addig ki lehet használni a lajtoló ipart is.

A házi bevezetést minden tulajdonos maga fizetné, az igényektől függően 200 koronától 1200 koronáig. Azon utcákban, a hol házi bevezetésre nincs kilátás, vagy csak igen kis mértékben, ott közkutak állanak a közönség rendelkezésére, a melyekhez az utca lakói, illetve háztulajdonosai egy bizonyos összeggel járulnának. Megjegyezzük, hogy egy bizonyos minimális vízdíjjal mindenkinek hozzá kell járulni a vízmű létesítés költségeihez.

Ezekből a hozzávetőleges, de reális alapon nyugvó számításokból világosan látjuk, hogy a vízvezeték meg lehet gazdaságosan oldani, sőt meg kell oldani. Nem szabad azonban a városnak a kezéből kiadni ezt a jövedelmező vállalatot, nehogy más városok szomorú sorsára jussunk, a hol a közönséget a vállalkozók ugyszólván kizsa-

rojják s a város, az továbbra is szegény marad.

A szakértő nyilatkozata igen kellemesen lepte meg a jelenvoltakat és többek hozzászólása után, abban állapodtak meg, hogy a polgármester kérjen a földművelésügyi minisztertől előlépteti terveket és költéssegvetést és a hozzá szükséges város lejtézési munkálatokkal pedig a polgármester a városi mérnököt bizza meg, hogy azt az aszfaltírózó tervekkel egyidejűleg készítse el. Ezután a polgármester és a jelenvoltak megköszönték a felvilágosítást és egy szép és kecsesítő jövő reményében váltak el.

Mi azonban még nem fejezzük be, ugyanis a vízmű létesítésével még egy igen fontos és életbevágó kérdés nyer gazdaságos megoldást. Ez a villamos telep átvétele. Mizeriát nem kell sokat emlegetni, ismeri és érzi mindenki, de különösen a város, melynek a telep kizárólagos tulajdonát képezi. Eddig ugyszólván minden üzem-év veszteséggel záródott, dacára az óriási áramtermelésnek. A múlt 1907-ik évben a termelt áramból a közvilágítást, üzenvilágítást és 15 százalékat levonva, 41,000 korona helyett 28,000 koronát vételeztek be és 2-3,000 korona veszteséggel zárták le a számadásokat. Hová lett a sok áram? A cég állítása szerint a földbe ment. Tehát rossz a vezeték hálózat szerelése. Ez minket nem riaszt el az átvételtől, mert pontos vizsgálat után minden hibát szerződés szerint ki kell a cégnek javítani és akkor a városnak a világitási áramból kell, hogy 12-14,000 korona tiszta haszna legyen, a miből az eddigi 10,000 korona törlesztést fizetheti és a pótdó ennyitől megszabadul.

Megoldatik a vízművel a nappali és ezzel az ipari áram kérdése is, mert a vízmű gépeit elektrikusan lehet üzemben tartani. A vízmű az elektromos műnek körülbelül 10,000 korona évi tiszta hasznot fog nyújtani. Ezenkívül a magánosok által fogyasztott áram is hoz 5-10,000 koronát, dacára, hogy az eddig 6 filléres ár helyett 4-5 fillérral van számítva.

A városnak végleg az évi 10,000 koronás törlesztésen kívül még csak körülbelül 12,000 koronát kellene fizetni.

Itt az idő, hogy gazdaságosan gondolkozzunk és megragadjuk az alkalmat, hogy beteges városi gazdaságunkat egészséges jólét váltsa fel. — Ugy legyen.

Kiállítás Keszthelyen.

Hazánknak egyik legelsőrendű szépsége: a Balaton érdekében, most épül a balatonvidéki vasút, melynek megnyitását 1909 májusra tervezik.

A Balatonnak a történeti napjaiban, a Keszthelyen megalakult 500 tagu nagybizottság kiállítást rendez, azzal a céllal, hogy az egész ország osztatlan figyelme ne csak a vasút megnyitásának napján irányuljon a Balatonra, hanem, hogy az érdeklődést hónapokon keresztül ébrentartsa, sőt azt a későbbi évekre is biztosítsa.

Az állam újabban milliókat áldoz a Balaton-kultusz felvirágoztatására. A kiállítás tehát meg akarják a rendezők mutatni, hogy ime: ez az a szép darab magyar föld, a melyet a kormány is olyan indokoltan méltat szeretetére.

Az ország közönsége egy részénél bizonyos kiállítás ellenes hangulat uralkodik, ámde itt nem sablonos kiállítást akarnak, hanem olyant, amely a Balatonnak varázsával vonzza a közönséget, s a mely nem az unott hangulatot keltő tárgyak vásári összehalmozásával, hanem a Balatonnal kapcsolatos, gyönyöröket keltő, s a Balaton jövőjével szemben reményeket ébresztő dolgokkal akarja a szívet, a lelket meghódítani s a honszeretetet megerősíteni.

A kiállításnak a közreadott felhívás szerint hármas célt szántak:

„Elsősorban, hogy még jobban felhívja a figyelmet a Balatonra, még több emberrel megszeretesse ezt a királyi tavat s hogy ekként hatalmas magyar fürdőélet nagyobb-arányu fejlődésére adjon alkalmat.

Tihany, Badacsony, Csobánecz, Szigliget,

Keszthely és a többi klasszikus hely látására akarjuk vonzani a természeti szépségek után vágyódó lelkeket. Azt akarjuk, hogy a kezt helyi kiállítás látogatása alkalmából a magyar ember utazza körül, hajózza át a Balatont, látogassa meg ennek fürdőhelyeit s vigye haza a vidék híreit, nevét.

Ha a külföldi fürdőket most még nem szárnyalhatjuk is túl, de azt megmutathatjuk, hogy itt a természeti szépségeknek olyan tündérországa van, ahová idével a külföldnek is csodálatlalt kell sereglene.

A kiállítás második célja az, hogy a nagyobb idegenforgalommal a Balatonvidék közönségét nagyobb tettekre, bátrabb áldozatkészsegre serkentjük, hogy itt kedvet gerjesszünk a hatalmas aranyu befektetésekre, a nemzeti vagyon gyarapítására.

A harmadik cél az, hogy a kiállítás megismertesse a Balatonhoz közeliekvő megyék mezőgazdasági és ipari életét.

A kiállításnak öt főcsoportja lenne.

A konzulátusok közreműködésével, nemzetközileg, de hazai erővel is, sikeresen rendezhető vizijárművek, sport-, turista- és fürdőzikkék osztálya lenne az első.

A művészeti csoportba odahatunk, hogy a hazai festők és fényképészek ott lehetőleg balatoni képeket állítsanak ki s adjanak el. Így is akarjuk ápolni a Balaton kultuszát s a hazai természeti szépségek iránt való érdeklődést.

A harmadik csoportban fel akarjuk kelteni a figyelmet pusztuló néprajzi kincseinkre. A helyben működő, állami felügyelet és pártfogás alatt álló Balatoni Múzeum közreműködésével, a kiállítás révén meg akarjuk menteni azt a temérdek kincset, amelyet a népművészet eddig megteremtett, de a terjedő modernség elpusztulással fenyeget.

A kiállításban még mezőgazdasági és ipari csoportot is tervezünk.

Ezek között az első lenne a nagyobb, mert a Balatonhoz közeleső vármegyék inkább mezőgazdaságiak.

E kiállítás kiemelkedő része lesz a borászati osztály, amelyben megismertetjük a Balatonvidék híres borait.

A kertészeti kiállítással is inteni akarjuk a népet arra, hogy a mezőgazdálkodás egy részét változtassa át konyha kertészetté, amelynek terményeit a Balaton idegenforgalmában ugy a maga, mint a köz javára pompásan értékesítheti.

A halászati csoporttal is olyan kiállítást nyújtunk, amilyent hazánkban még nem mutattak be. A magyarság ösfoglalkozásának minden módját halászok tárják elénk a Balaton vizén. E csoport a keszthelyi kiállítást szintén speciálissá és rendkívül vonzóvá teszi.

A kiállítás ipari csoportjával legfőképp a Balatonvidék rohamosan fejlődő építkezéseinek ügyét akarjuk szolgálni.

A felhívás részletesen ismerteti a kiállítás tervezetét, amelyből meggyőződést szerethetünk arról, hogy a kiállítás rendezői a maguk dolgát lelkiismeretes körültekintéssel, nagy ügyszeretettel és lelkesedéssel fogták fel. Ezek mellett a kormány jóindulata, a vármegyei törvényhatóság, az országos magyar kiállítási központ, a soproni kereskedelmi és iparkamara és a Balaton Múzeum támogatása, a keszthelyi m. kir. gazdasági akadémia tanárainak és a Balaton vidéke tekintélyes férfainak közreműködése biztosítékot nyújtanak az eszme életrevalósága és a kiállítás sikere iránt. A kiállítás rendezői a dunántúli vármegyék törvényhatóságait is felkérték anyagi hozzájárulásra.

Időről-időre visszatérünk még e szép célú kiállításra, hogy olvasóinkat a kiállítás előkészületeiről értesítsük, de már most felhívjuk reá az érdekeltek figyelmét s hiszszük, hogy Tolnavármegye mezőgazdasága és ipara fejlettségének és előhaladottságának megfelelően lesz képviselve.

Nagypéntek.

*Nem oly komor nap ez, sötét, vigasztalan,
Van benne ragyogás:
Nagypéntek, nélküléd, sohase lett volna:
Husvét, feltámadás!*

KÖZSÉGI ÜGYEK.

A jegyzők és a vasárnap. A völgyeségi járás jegyzői egyesülete azon kérelemmel fordult Tolnavármegye alispánjához, hogy a községi jegyzői irodákban megtartandó vasár és ünnepnap munkaszünetet illetőleg, kifüggesztésre alkalmas hirdetőmentet bocsásson ki. A kérelem indoka az, hogy a község lakossága hivatalos és nem hivatalos, összes legjelentékenyebb ügyeinek elintézése végett csak vasár és ünnepnapokon jelenik meg a jegyzői irodában.

HIREK.

Munkatársainknak, előfizetőinknek és lapunk olvasóinak boldog husvétünnepet kívánunk.

Látogatás a selyemgyárban. Amint már említettük, Hieronymi Károly v. b. t. t., volt keresk. miniszter a múlt szombaton, mint Bezerédj Pál miniszteri meghatalmazott vendége városunkban időzött. A selyemgyárban ünnepélyesen fogadták. A volt miniszter nagy érdeklődéssel hallgatta végig a selyemtenyésztésről tartott tanulságos előadást, melyet vetített képekkel is előköttek. A délután fél háromig tartott előadás után Bezerédj Pál társaságában a szekszárdi múzeum tekintette meg Hieronymi, hol Simontsits Elemér alispán, helyettes igazgató fogadta őket a múzeum tisztviselőivel. A volt miniszter nagy elismeréssel nyilatkozott múzeumunkról, mely meglepte őt. Innen Hidjára mentek. Másnap, vasárnap Bezerédj Pál ebédet adott illusztris vendége tiszteletére. A környék egy pár nagybirtokosa volt ott, Szekszárdról pedig Simontsits Elemér alispán.

Áthelyezés. A király Kelemen Imre budapesti ítélő-táblai tanácsjegyző járásbíró, városunk szülőttét, törvényszéki bírói minőségben a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszékhez helyezte át.

Képviselőnk gyászja. Szabó Károly országgyűlési képviselőt, Alsónyék köztisztviselőben álló lelkészét sulyos csapás érte. Édes atyja, Szabó Dániel székelyudvarhelyi nyug. városi számvevő hosszas szenvedés után elhunyt. A szelid lelkű öreg urat sokan ismerték itt is abból az időből, amikor pár évvel ezelőtt huzamosabban tartózkodott Alsónyéken. A munkás, példás életű férfi nyugodjék békében. Közszeretettel örvendő képviselőnk mélyszégy gyászát, pedig enyhítse az általános, minden felől megnyilvánuló részvét. A kiadott családi gyászjelentés a következő. Alulírottak fájdalommal tudatják, hogy a szerető édes apa, nagypapa, jó sógor és rokon, Szabó Dániel, nyugalmazott városi számvevő, életének 77-ik és özvegységének 17-ik évében, hosszas szenvedés után, folyó hó 6-án este, 7 órakor meghalt. A meghalógnak hült tetemei folyó hó 9-én d. u. fél 4 órakor fognak a Báró Orbán Balázs-utca 18. szám alatti gyászszobából a református sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Nyugodjék békében! Székelyudvarhely, 1908 április hó 7-én. Károly, Gyula, mint gyermekei. Buzás Jolán, Bodrogi Sárika, mint menyei. Margit, Jolán, Jenő, Sári, Bandi, Pista, Gyula, mint unokái.

Községi választások. Linka Ottmár bonyhádi segédjegyzőt Cziko község képviselőtestülete aljegyzővé választotta. — Kiss Róbert Zoltán szekszárdi lakos Miszlán jegyzőgyakor-nokul alkalmaztatott.

A rom. kath. óvoda új tagjai. Alapító tagok: özv. Simontsits Béláné, Jeszenszky Andor Csibrák, Simontsits Elemér. Rendes tagok: Kiss Jánosné, Cservény Lukácsné, Kapossy Iván, Laky Irénke, Scholz Gusztávné, dr. Abay Jánosné, dr. Csizmadia Gézáné, Bán Zsigmondné, Szévald Oszkárné, ifj. Haypál Sándor, Martin József, Steiner Károlyné, Béki Józsefné, dr. Perczel Béla, Szalay László, dr. Döry Jenő, Lakos Adolfné, Éry Mártonné, Joób Imréné, Kamarás Béláné, dr. Gyenes József, Sándor László, Hoek István, dr. Kramolin Gyula, Sigora Lajosné,

dr. Gulyás Józsefné, dr. Pesthy Pálné, dr. Sztanó Sándor, Boross Zoltánné, Szabó Jánosné, Fent Lászlóné, Miklós Aladár, dr. Leopold Kornél, Nagy Lászlóné, Schneider Jánosné, Schneider János, Fischer Imre, Mráz Henrikné, Janosits Károly. A rendes tagok gyűjtésében Triebler Ilma, dr. Kramolin Gyuláné, Bajó Jánosné, Nits Istvánné, Szévald Oszkárné és Hoffmann Sándorné urasszonyok fejtették ki nagy buzgalmat.

— **Hazaérkezett diákok.** Főgimnázium munkatársak ifjúsága nagypénteken, a reggeli vonattal érkezett haza velencei utjából, *Acs Lipót, László Géza és Varga Ferenc* tanárok vezetésével. A hosszú ut egyáltalán nem viselte meg a fürge ifjúságot, bár Velenczébe menet a Salona hajón egy kis tengeri betegség félet is kiállítottak. A boldog fiúk, kik láthatták Fiume, Velence gyönyörű táját, most sugárzó arccal mesélik élményeiket.

— **Áthelyezés és kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter, a szekszárdi m. kir. pénzügyigazgatóságnál megüresült számtisztai állásra, *Udvarhelyi József*, tamási járási számvevőt, p. ü. számellenőrt, helyezte át, az ő helyére pedig p. ü. számtiszt, járási számvevőnek *Székely Sándor*, eperjesi díjas számgyakornokot nevezte ki.

— **Eljegyzés.** *Baló* (Pappert) László, fumei polgári iskolai tanár eljegyezte *Dall Martelló* Mariát Fiumében.

— **Egy gazdasági cseléd kitüntetés.** Szép és lélekemelő ünnepély folyt le április hó 10-én, Koppányszántó községben. A földmívelésügyi miniszter ugyanis *Rozsó József* mezőgazdasági cselédnek, 33 évet meghaladó s megszakítás nélküli szolgálatainak méltánylásul aranyban, 100 korona pénzt jutalmat és elismerő oklevelet juttatott és ennek átadásával a vármegyei főispán a tamási járás főszolgabíróját: *Szévald Mór*icztot bizta meg. A járás főszolgabírója a tanácssteremben üdvözölte a megjelenteket, kik között a község képviselőtestülete és előjárósága teljes számban foglalt helyet és magas szárnyalású beszédben nyújtotta át a kitüntetettnek a méltán megérdemelt jutalmakat, felemlítve, hogy a szocializmus tévtanai ellensúlyozására rendelt s eme magas helyről jövő elismerésben oly férfi részesül, aki hosszú szolgálataival, odaadó hűségével valóban rá is szolgált erre. A könnyek fakasztó beszéd után a jutalmazott öreg cseléd nyilvánította ki egyszerű szavakban, megindultan köszönetét s ezt következésként *Szabó Zoltán*, községi jegyző, a jutalmazott nevében is úgy a földmívelésügyi miniszter urnak kegyességeért, mint pedig a járás főszolgabírójának szíves és atyai közbenjárásáért fejezte ki mélyen átértett hálóját. Majd az ünnepelthez szólva, az átadott aranyakat, mint nemes fémet hasonlítva a jó cseléd érényeihez s nem kevesebb értéket, sőt nagyobb erkölcsi becsét tulajdonítva az elismerő oklevélnek, mellyel a magas kormány a kitüntetett cselédnek a szorgalmas munkálkodást, példás hűséget, derék, becsületes viselkedést s vallásérkölcös magatartást elismeréssel és dicsérettel honorálta, — kívánta, hogy még sok éven keresztül gyönyörködhessek e szép szimbólumban, amelyre mindenkor büszke lehet. A kitüntetett cseléd gazdája, a kerület országos képviselője, a község jegyzőjéhez intézett következő táviratban emlékezett meg hű szolgájáról: „Egészségemre való tekintettel ebben a rossz időben őszinte sajnálatomra nem mehetek, kérek ments ki és add át Rozsónak nagyra becsülésemet és baráti kezesítésemet, boldog volnék, ha ezt személyesen tehetném. Igaz hivetek: *Hainrikffy*“.

— **Egy munkáspénztár bajai.** A kaposvári munkáspénztár-pénztár, válságos helyzetbe jutott. A munkáspénztár-pénztár ellen most végrehajtást vezettek a marozali köz kórház javára, amely 350 korona követelésért pörölte. A pénztárnok kijelentette, hogy nem áll módjában a követelés kifizetése, mire az összes butorokat zár alá helyezték. A pénztár nyomban jelentést tett az alispánnak, aki a helyettesét küldte ki s annak a közbenjárására magát a pénzeszközöket a zár alól feloldották. Az érkelek köreiben mozgalom indult meg és kérni fogják, hogy a pénztárt

a munkáspénztár-ról szóló törvény 136. szakasza alapján oszlassák fel. A munkaadók értekezletre gyűltek össze és kijelentették, hogy ha rövidesen a munkáspénztár ügyét nem rendezik, úgy beszüntetik a díjak befizetését.

— **Ingatlan forgalom.** A néhai *Brezlma-ger* Gottfridné, volt tolnai lakos hagyatékához tartozó szekszárdi jobbparásztai szőlőt a vasárnap megtartott árverésen dr. *Leopold* Kornél szekszárdi ügyvéd vette meg 13882 koronáért. — Néhai *Dömötör* László volt szekszárdi ügyvéd, 11 hold kiterjedésű szőlőit *Dömötör* Miklós szekszárdi áll. anyakönyvvezető vette meg.

— **Kirendelés.** Az igazságügyminiszter dr. *Kiczko* Kálmán paksi járásbírói joggyakornokot a paksi kir. járásbírói mellett alkalmazott ügyészségi megbízottnak állandó helyettesévé nevezte ki.

— **Új kültag.** *Madi-Kovács* János gypai földbirtokos belépett az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt kültagjai sorába.

— **Kinevezés.** *Tenk* Miklós szekszárdi posta-távirda segéd tisztjelöltet a m. kir. kereskedelemügyi miniszter Zombolyára segéd tisztévé nevezte ki.

A földmívelésügyi miniszter *Parraghy* Béla ófalmandi cs. és kir. csikótelepi intézőt a dombóvári járásba gazdasági tudósítóvá nevezte ki.

— **Katonai kinevezés.** A cs. és kir. közös hadügyminiszterium *Mehrwerth* Árpád szekszárdi kir. törvénytisztviselő joggyakornokot a cs. és kir. 48 sz. gyalogezrednél tartalékos hadapród őrmesterré nevezte ki.

— **Halálozások.** Özv. *Kurka* Ferenczné szül. Nemes Horváth Jozefa élete 88-ik évében folyó hó 9-ik napján elhunyt. Az üdvözültnek földi maradványait f. hó 12-én helyezték örök nyugalomra. A boldogultban *Matzon* Béla szekszárdi adóügyi jegyző neje nagyanyját gyászolja.

Nettlau (Barna) István Rákospalotán folyó hó 12-én életének 68-ik évében elhunyt. Temetése f. hó 13-án d. u. ment végbe. nagy részvét mellett. Halálát gyászolják: Özv. *Nettlau* (Barna) Istvánné szül. Pápay Ilona mint neje, *Nettlau* Erzsébet férjezett özv. *Sohonyay* Ferencné, *Nettlau* Ilona férjezett özv. *Oroszy* Gézané, *Barna* István, *Barna* József mint gyermekei, *Sohonyay* Ferencz nős *Nettlau* Erzsébettel mint veje, *Szabó* Mariska férj. *Barna* Józsefné mint menyee, *Sohonyay* Antal, *Sohonyay* Gizella, *Sohonyay* Karolina, *Oroszy* Gizella, *Oroszy* Ilona, *Oroszy* Gabriella mint unokái, özvegy *Pápay* Gyuláné mint sógornő, *Eher* Márton és neje *Pápay* Anna, *Pápay* László és neje *Kelemen* Róza, *Pápay* István és neje *Ferdinánd* Teréz, *Pápay* Géza és neje *Rill* Janka mint sógorok és sógornők, valamint ezek gyermekei, unokái és nagy-kiterjedtségű rokonság.

özv. *Hegedüs* Ferencné, szül. *Klein* Anna Faddon folyó hó 11-én, 67 éves korában meghalt. Temetése folyó hó 13-án ment végbe nagy részvét mellett. A boldogultban *Zdrachál* Gyula faddi dohánybevaltó hivatali intéző neje édesanyját gyászolja.

Scherer József folyó hó 17-én, életének 59-ik évében elhunyt Kölesden.

— **Husvét.** Husvét vasárnapján a belvárosi r. k. templomban 1/4 8 órakor csendes mise lesz, utána hus és élelmi szerek szentelése, 10 órakor ünnepélyes nagymise segédlettel, melyet, valamint az ünnepi szent beszédet dr. *Fent* Ferencz szentszéki tanácsos, plébános tartja. Husvéthétfőn *Kapossy* Iván s. lelkész predikál.

— **Selyemgyári építkezés.** A tolnai selyemgubó raktár építő munkáira megtartott versenytárgyaláson a következő ajánlatokat fogadták el: Föld, kömütves és ácsmunkára *Felber* és *Pirgi* tolnai vállalkozókat 5% feltűfizetéssel, az iparos munkákra *Hatchek* Edéet 6% engedménnyel.

— **Kitüntetett munkás.** *Döry* Frigyes paradicsompénztári gazdaságában 48 év óta áll munkában, mint arató *Zach* Bertalan tabódi lakos. A derék munkást a földmívelési miniszter 100 K jutalomban részesítette.

— **Tanulmányi kirándulás.** Folyó hó 14-én a kalocsai főgimnáziumi konviktus 12

egyenruhás növendéke két Jézustársasági atya vezetése mellett Szekszárdra érkezett. A belvárosi róm. kath. plébánia előtt *Szabó* Géza hittanár vezetése alatt a főgimnázium és a polgári fiúiskola ifjúsága fogadta őket. A vendégek nagy érdeklődéssel nézték meg a belvárosi templomot, a vármegyeházát, a főgimnáziumot, a muzeumot és az ártézi kutat. Délben a kath. körben ebéd volt, amelyen résztvett a helybeli róm. kath. papság, valamint a gimnázium felsőbb osztályainak több tanulója.

— **Nyugdíjazás.** *Vargha* Ferencz, a központi irodában alkalmazott vármegyei írnök nyugdíjaztatása iránt folyamodott.

— **Gyermeknap Bonyhádon.** Bonyhádon f. hó 5. és 6-án tartották meg a gyermeknapot, melynek eredménye 246 K 23 fill. A főgimnáziumban 17 K 50, a r. k. iskolában 3 K 50, az ág. ev. iskolában 11 K 44, az orth. izr. fiúiskolában 3 K 27, az orth. izr. leányiskolában 3 K 32, a kongr. izr. iskolában 7 K 32, *Biczó* Zsigmond ref. lelkész 6 K 34, *Liebelt* Mariska és *Csekey* Margit 5 K 28, *Schall* Irén és *Csik* Anna 20 K 70, *Schall* Olga és *Streicher* Edith 56 K 75, *Goldfinger* Ella és *Pick* Erzsike 62 K 64 fillért gyűjtöttek. A kereskedők adománya 50 K 20 fillér.

— **Országos vásárok.** A folyó hó 13-án megtartott szekszárdi országos vásár türelhető időjárás mellett folyt le. A nagyobb aranyu kínálattal szemben az állatvásáron lanyha volt a kereslet. A hivatalos adatok szerint felhajtott szavasmarha 1709, melyből 456 drb kelt el, ló 421, ebből elkelt 268, sertés 518, melyek közül 208 talált vevőre. — A legközelebbi székesfehérvári országos vásárt f. hó 26-án és 27-én tartják meg.

— **Vasárnap nem lehet fuvarozni a vasutról.** A kereskedelmi miniszter a következő sürgős rendeletet intézte az összes kereskedelmi és iparkamarákhoz: Mult évi december 21-én 190.655. sz. alatt kelt rendeletem kapcsán tudomásul vétel és az érdekeltek megfelelő sürgős értesítése végett közlöm a kamarával, hogy a pályaudvarokon kirakott árúknak munkaszüneti napon való elfuvarozása tárgyában fenti szám alatt kelt rendeletben foglaltakat folyó évi április hó 1-től hatályon kívül helyezem.

— **Gyermeknap Szakacson.** Az Országos Gyermekvédő Liga javára *Horváth* László községi főjegyző kezdeményezése folytán Szakacson is történtek gyűjtések. *Kétyi* Lászlóné gyűjtőívén befolyt 18 K 40 f., *Horváth* Lászlóné gyűjtőívén 27 K 66 f., a r. kath. iskolás gyermekek adománya 5 K 28 f., *Náray* Pál és neje gyűjtése 5 K 42 fillér. Végül a szakcsi kereskedők és iparosok, továbbá ezek nejeinek gyűjtéséből, illetőleg adományaiból befolyt 20 K 46 f. Az egész gyűjtés összege tehát 77 K 24 f.

— **Megtámadott milliós örökség.** Özv. *Nagy* Lajosné és *Nagy* László bölskei nagybirtokosok vagyonuk legnagyobb részét nemzeti és katolikus jellegű alapítványokra hagyták. Az örökösök oldalági rokonai: elmebeteg *Salamon* Ilona, továbbá *Szakách* Ernő és *Szakách* István dr. azonban pert indítottak a végrendelet hatálytalansága iránt azon a czímen, hogy özv. Nagyné a végrendelet csinálást megelőzőleg is dementia seniliben szenvedett s hogy végrendeletét az örökösök befolyása alatt készítette. *Nagy* László állítólag elmebeteg volt s szegénységi téveszmében szenvedett s többször öngyilkossá akart lenni. A végrendelet után fél évre csakugyan agyon is lötte magát. A végrendelet állítólag bátyja *Nagy* István befolyása alatt készítette. A törvénytörés a hagyaték bírói felbecsülését s az örökösök elmebeli állapotának kiderítése végett tanuhalgatást rendelt. Szakértők: *Molnár* József bírói, *Fördös* Gyula felperesi és *Forster* Artur alperesi. Kiküldött bíró: *Aldor* Ödön, jegyző: *Miskolc*zy Ágoston. A szakértői szemle és tanuhalgatás befejezve még nincs.

— **A gerjéni községi iskola építése.** A gerjéni községi iskola megépítése tárgyában, az április 15-én *Komjáthy* Sándor kir. mérnök jelenlétében megtartott írásbeli zárt ajánlati tárgyalás a következő eredménnyel végződött: Beérkezett 7 ajánlat. Ezek közül

legmagasabb 25 százalék felülfizetéssel; a legalacsonyabb 4 százalék felülfizetéssel *Engel Frigyes*, s 5 százalék felülfizetéssel *Kallós és Koch* Budapest. Vállalat nyertes *Kallós és Koch* 23,873 kor. 60 fill. vállalati öszszeggel és pedig *Engel* előnyösebb 4 százalékos ajánlatával szemben azért, mivel az utóbb nevezett által kikötött 180 munkanap az előre megállapított építési határidőt nagy mérvben túllépte volna.

— **Műkedvelői előadás.** Az öcsényi ifjúsági olvasóköri műkedvelői folyó hó 19-én és 20-án műkedvelői előadást tartanak. Szinre kerül a „Legény bolondja” című népszínmű.

— **A postakocsis balesete.** Csütörtökön délután *Szaiki Lajos* sióagárdi postakocsis kocsijának kisafája az újárósi temető körül helyéből kiugorván, az a ló lábát ütötte, a mitől a ló megbokrosodott és rettenetes rohannással száguldott befelé a városba. A kocsin ült még egy öreg polgár ember, a ki az újárósi menedékház előtt leugrott. A menedékháznál dolgozó kőművesek teljes közönynyel nézték a szegény öreget, amint elterült. Egy oda siető *urt* ember rájuk szólt, mire az egyik szellemesen megjegyezte, hogy: „minek menjen ő oda, majd még le is jön a létráról”. Szerencsére az öregnek nem lett komolyabb baja. Mindazonáltal undorral tölt el bennünket az emberek rideg közönyös magatartása, midőn embertársaik szerencsétlenségét látják. Pedig annak a kőművesnek hányszor forog koczka az élete! A kocsin maradt postást pedig vitte a lova a meredek lejtőn lefelé és a Csendes-utczába befordulva, ott a szerencsétlen kiesett a hid mellett felállított duczra, ahol fejét és karját összezúzta. Itt is erőszakkal kellett egy kocsit lefűlelni, hogy az bevigye a szerencsétlen embert a kórházba.

— **Csöd.** A szekszárdi kir. törvényszék *Márkus Testvérek* szekszárdi divatáru kereskedő czég ellen elrendelte a csödt. Csödbiztos: *Szász Károly* törvényszéki jegyző, tömeggondnok: *dr. Müller Ferencz*, helyettes tömeggondnok: *dr. Örfy Gyula* szekszárdi ügyvéd.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a *Ferencz József* keserűviz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmúlja. Kérjünk határozottan *Ferencz József* keserűvizet.

— **Szakértői szemle a Rotter-fele csödügyben.** A dunaföldvári *Rotter Simon* és fia czég bukásakor az a hír terjedt el, hogy *Rotter Lajos* 50,000 K. értékű bort adott el a dunaföldvári járási takarékpénztár és hitelbanknak, melyet állítólag később a részvénytársulat Budapestre szállított s ott értékén alul adott el. E hír folytán a tömeggondnok, *Szászy Endre*, a részvénytársaság és *Rotter L.* közt létrejött ügyletet perrel támadta meg s hatálytalanítani kérte. A kir. törvényszék tanuhallgatást rendelt s szakértői szemlét arra, hogy a létrejött ügylet egyszerű adásvétel volt e, vagy pedig kölcsön ügylet s a szóbanforgó bor kézirizálógépen a kölcsönadott összeg fedezetére szolgált-e. Könyvszakértők *Mehrwerth Ferencz*, *Cservényi Lukács* és *Soproni Ferencz* voltak. A szemle foganatosítására *dr. Szonne-wend Ferencz* és *dr. Weichard Rezső* küldettek ki. A szemle s tanuhallgatás még nem nyert befejezést.

— **Megszurta a csendőr.** *Deák János* molnár szekszárdi lakos a hétfői szekszárdi vásár alkalmával egy asztalnál ült az Ónodi-fele korcsmában *Szabó Mihály* szekszárdi földmivessel. Deáknak, úgy látszik, nehéz volt már a feje, mert az asztalra hajította s valószínűleg szundikált. Mikor felkelt, azzal gyanúsította *Szabót*, hogy 120 koronát ellopott tőle s az esetet a csendőrségnek is feljelentette, mire *Stier Béla* csendőrmester felszólította *Szabót*, hogy kövesse a városházára. *Szabó* ezt durván megtagadta, sőt a csendőröket megfenyegette, mire ezek megbilincseltek s úgy kísérték a rendőrségre. A gimnázium előtt *Szabó* kiszabadította kezét a bilincsekből s megtagadta az engedelmességet. E közben ért a helyszínére a *Sziva* és *László* csendőrökből álló járőr, kiket *Szabó*

megrugdosott s felszabadult kezével feljűk kapkodott. A csendőrök ezt meg akarták akadályozni s *Szabót* ártalmatlanná tenni, miközben az egyik csendőr *Szabót* hóna alatt megszúrta. A szurony a bordák között hatolt be s orvosi vélemény szerint 10—12 nap alatt gyógyuló sérülést okozott.

— **30 méter selymet lopott** Dombóváron egy gyulaji asszony. Tettén rajta csip-ték és átadták a kurdi csendőröknek, akik először Gyulajra kísérték, ahol még két enyveskezü barátját is kézrekerítették. Mind a hármat *Tamásiba* kísérték.

— **Csak 18 koronáért** szétküld utánvételt az *Országos Postakiviteléi Aruház* Budapest, VII., Verseny-utca 2. szám egy férföltönyre elegendő 3 méter finom fekete, sötétkék, szürke vagy barna szövetet vagy kamgarnt.

Bor és viz.

*Hajdan a bora volt
Naggyhirű Szekszárdnak,
Most meg vizét mondják:
»Mesésnek«, csodásnak!*

*Uj hírnevünk lesz hát,
Mert ma a sor úgy áll:
Vizet iszik az is,
Aki bort prédikál!*

B.

Jegyző urak figyelmébe.

A m. kir. belügyminiszterium 114680—v. a. 1907. sz. körendeletével használni rendelt **lakcim tudakozódási lapok** elkészültek és 10 drbonkint 20 fillér árban kaphatók *Báter János* könyvnyomdájában *Szekszárd*

Husvétii Bonboniéreik

nyulak, tojások

kaphatók

„DELICIA” CUKRÁSZDÁBAN

Szekszárdon

28—28

FOGORVOS KOVÁCS J.

12-12

vásártér-utczai műtermében **hiányzó fogak pótlása, csaposfogak, arany koronák és szájpádlás nélküli fogak** (hidmunka) készíttetnek. **Fogtömés, foghuzás és fogtisztítás** a legjobb módszer szerint eszközöztetik. — **Szegényeknek** rendel d. e. 8—9-ig és d. u. 1—2-ig.

Vasuti ügyek.

A postai késedelem okának elhárítása.

Telkes szekszárdi bornagykereskedő, a kereskedők nevében is távirati panaszt tett a kereskedelemügyi miniszternél, hogy a postajáratok a nagymérvű vonatkésések folytán nagy késéssel érkeznek, illetve a reggeli posta rendszeren teljesen elmarad.

A kereskedelemügyi miniszter vizsgálatot indított s megállapította, hogy a késedelmes postakézbesítés kizárólag a vonatok késése, főleg a budapesti esti postát, tehát az egész napi feladást Dombóvár és Bata-széken át szállító 4001 számú vonat késése okozza.

A vonalkésésekre nézve a m. kir. államvasutak igazgatósága azt jelenti, hogy azok a forgalmi zavarok, amelyek a kocsihány, a nagy forgalom és a berendezéseknek elég-

telensége következtében mult évi december hóban az államvasutak budapest—fümői vonalán előfordultak, nemesak e fővonal, hanem az abból kiágazó mellékvonalak személyszállító vonatának rendes közlekedését is hátrányosan befolyásolták. Így a 4202/4001 számú vonatoknak panaszolt késései is a fővonal 1008 számú vonatoknak késéseiből, illetve csatlakozásának bejárásából eredtek.

A késések lehető csökkentése érdekében az államvasutak zágrábi üzletvezetősége még a mult év végén akként intézkedett, hogy az itt szóban jövő személyszállító vonatok mentesítése céljából, ünnep és vasárnapok kivételével a 4065 számú teher vonat naponta közlekedtesék, egyuttal utasítva lett a m. kir. államvasutak igazgatósága, hogy a személyszállító vonatok közlekedését állandóan éber figyelemmel kísérje s a rendes közlekedésük érdekében szükségesnek mutatkozó intézkedéseket saját hatáskörében mindenkor haladéktalanul megtegye.

A szászvár—mázai állomás kibővítése.

Máza és Györe községek érdekeltsége mult évi november hó 10-én előterjesztést tett a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a m. kir. államvasutak báta-széki—dombóvári vonalán tervbe vett elsőrangú és átalakítási munkálatok kivételével, nevezetesen pedig Szászvár—Máza állomás bővítésénél az a tervzet szolgáljon alapul, mely az erre vonatkozólag mult év folyamán megtartott köz-igazgatási bejárás alkalmával egyetértőleg megállapított.

A kereskedelemügyi miniszter tudomásul és az érdekeltség megnyugtatósa végett a köz-igazgatási bizottságot arról értesítette, hogy Szászvár—Máza állomásra vonatkozólag, a köz-igazgatási bejárásnál létrejött megállapodások változatlanul jóváhagyattak, minek folytán az új felvételi épület a folyamodó községek által kívánt helyen, az állomás nyugoti részén, a vendéglő épülethez a régi felvételinél még közelebb eső helyen fog épülni; az állomási vágányzat pedig nem csupán keleti, hanem mindkét irányban meghosszabbítatik.

A szénrakodó részére pedig szabványos távolságban egy vágány létesíttetik. Minthogy azonban ezen a vágányon szénrakodó az új szelvénybe esett volna, egy távolabbi vágány építése van kilátásba helyezve. Maga a szénrakodás változást nem szenved s az a mostani kiterjedésben fog déli irányban át-helyeztetni.

Az ujdombóvár-lepsényi csatlakozás.

Tamási nagyközség és érdektársai az-iránt folyamodtak a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a győr—veszprém—dombóvári vonalon közlekedő 5904 számú vonat Ujdombóvár felől csatlakozást nyerjen Lepsényben a déli vasut nyári fűrdővonatához.

A kereskedelemügyi miniszter a kérészt méltánylandónak találva, intézkedést tett, hogy a folyó évi nyári menetrendben a kért csatlakozás létesíttessék.

CSARNOK.

Az Úr adta . . .

*Boszniába vitték az ezredet,
A fél falu legénye ott veszett,
Mindennap megjött egy-egy gyászlevél:
Ez is elesett, hogy már az sem él,
Ilyenkor a jó tiszteleles úr,
Szótalanul az imakönyvhöz nyúl,
Megg, sorba jár, hirdeli az ígét,
Vigasztalja a búsulók szívét:
„Az Úr adta, az Úr elvette,
Áldott legyen szent neve érette!”*

*S megint levél jött Boszniából,
De most az ő önkéntes járók.
Reszkelve bontja, telke megremeget,
Csak belenez és könnye megered,
Sir, zokog, elful remegő szava,
Jajgatva jár kel, tompán zug faja,
S bus fájdalomában, amint felsikít,
Véltelenül a szomszéd épp benyit:*

„Tiszteletes úr, szent ég! — mi a baj?”
 S a mint megérti — üstököt csavar,
 Csak, híméz, hámoz — szókat szaporáz,
 A kalapjával nagy kört karikáz:
 Hümmög, hogy baj... baj, nyögi nagybusan:
 „Szegény jó urfi — akár a fiam,
 Őt meg két hele érte a golyó,
 De hát mit tegyünk? nincs más nyugtató:
 Az Úr adta, az Úr elvette...”
 Hanem szavát nem fejezhette be,
 A szelíd pap rákiált zordonan:
 „Miket beszél kend? ... más az én fiam!
 — S csak sir — hosszasan...”

BODNÁR ISTVÁN.

A husvéti sonka.

— Szomoreszka a bíróság előtt. —

Janicsek Ádám Leó ur, a filozofia nyugalmazott tanára, mely meghajlással lép a bíró emelvény elé. A vádlottak padján duzzadt képű, szikár suhanc ül, festeni való típusa a tolvajoknak.

— Tanár ur — szól a törvényszék elnöke — önöktől husvétnapján több rendbeli tárgyat loptak. Tessék elmondani, hogy és miként történt ez a lopás.

— Szívesen. Meg kell azonban jegyezni, hogy ez esettel kapcsolatban igen érdekes körülményről kell megemlékezni. A husvéti sonka ugyanis már a régi asszuroknál — azt hiszem — Phrax király idején, lásd Ribáry, II kötet, 14 fejezet...

— De kérem, tanár ur! —

— Bocsanat, tekintetes törvényszék, de ez a körülmény igen fontos. Gyakran megtörténik, hogy valamely esemény teljesen elmosódik memóriánkban, s egy magában véve jelentéktelen körülmény újra felidézti azt — más szóval — régi elfeledt dolgok jelennek meg lelki szemünk előtt. Ha például ezt a cizlindert a falhoz vágom, nemde, tompa pukkanást hallok. Mire emlékeztet ez a pukkanás? Talán ágyudörgésre vagy földrengésre?! Avagy az eszme társulás csodás törvényeinél fogva...

— Kénytelen vagyok a tanár urat félbeszakítani, bár elősmerem, hogy előadása fölöttébb érdekes lenne. De, fájdalom, erre nincs időnk, azért kérem tessék szigorúan a tárgynál maradni s a tekintetes törvényszéknek elmondani, hogy Schneider József hogyan lopta meg tanár urat?!

— Ez az ur, aki itt ül? —

— Igen.

— Nincs szerencsém ismerni, de az kétségtelen, hogy megloptak. Hallottam a feleségemtől, de különben is észrevettem, hogy nem volt husvétra sonkánk.

— Tehát, hogy történt a dolog? —

— Délután, úgy négy óra tájban, a szobámban ültem s olvastam Aristipposzt, akiről Aristoteles, véleményem szerint teljesen alaptalanul, szofistának nevez. Kérem, uraim, hogy mondhatni a cirenei iskola megalapítójáról, hogy szofista, mikor egyedül az ember erkölcsi mivoltát kutatta? Aristipposz Sokrates tanítványa volt, aki megvetéssel...

— Bocsanat, tanár ur, ön azt akarja nekünk elmondani, hogy hogyan lopta el az ön husvéti sonkáját Schneider József.

— Igaz, de az elnök ur, elősmerem, hogy önkéntelenül — Aristipposzra terelte a dolgot.

— Oh, nem, Schneider Józsefre.

— Ám legyen. Amint mondtam, a szobámban ültem s olvastam Aristipposzt amikor egyszer csak nyílik az ajtó s belép egy idegen ur.

— Az volt az, aki a vádlottak padján ül? —

— Meglehet, hogy ő volt. Én rá se néztem, hanem fölkerétem, hogy foglaljon helyet. Nem akartam abban hagyni az olvasást, mely igen tanulságos volt. Mert, ha tagadom, hogy Aristipposz szofista volt, kétségtelen, hogy ő is vallotta a szofisták azon nézetét, hogy a tudomány bizonytalan. Nyilván való, ez Sextus Empirikus...

— De kérem, tanár ur, hagyjuk már Aristipposzt és beszéljünk Schneider Józsefről. Az imént azt tetszett mondani, hogy a sonka — Igen, igen sonka volt. Egy debre-

zeni tanítványom küldötte husvét megemlékezésül. Eppen akkor hozta a postás, s én fölbontatlanul egy székre tettem a csomagot. Egyszer csak beront hozzám a feleségem s kétségbeesetten kiáltja:

— Leó, Leó, az ég szerelmére, mit tettél?

— Mit?! —

— Nyitva hagytad az előszoba ajtaját, s most megloptak bennünket. Elvittek mindent, mindent, ami csak kezük ügyébe esett.

— Talán épen az az ur vitte el, — mondtam — aki az imént nálam tisztelgett, s szónélkül távozott? Ezzel befejeződött a kihallgatás.

Es valóban, amint utólag kiderült, ő volt a tolvaj.

A törvényszék Schneidert félelmi fogházra ítélte.

— Van még valami megjegyezni valója? —

— kérdezte az elnök a kárvallott professzortól, miután kihirdette az ítéletet.

— Igen is. Még nem fejeztem be a husvétit sonkáról szóló értekezésemet...

— Az ülést ezennel bezárom, — vágott közbe az elnök s a felek eltávoztak.

Janicsek tanár ur kivonult a teremből, de még egy negyedóra mulva is hallatszott, amint az előszobában a szolgának magyarázta:

— Babyloniában a husvétit sonkákat azért nem ösmerték, mert abban az időben husvét még nem volt, de Nasurbál fejedelem...

B. I.

EGYHÁZI ÜGYEK.

Orgonaszentelés Alsónyéken.

Lélekemelő ünnepélynek volt színtere az alsónyéki reform. gyülekezet egyszerű temploma f. hó 12-én, virágvasárnapján. Ekkor adatott át a közhasználatnak az újonnan beállított orgona, mely a hívek önkéntes adományaiból emeltetett. Ékes bizonyossága ez a remek hangszer a gyülekezeti tagok áldozatkészségének, mely Szabó Károly, a közszeretben álló lelképásztor egy szavára megnyilatkozott, pár nap alatt teljesen összegyűlvén az orgona előállítási költsége.

A jelzett napon nemcsak a község lakossága, de a környék, sőt távolabbi vidék érdeklődői is sietve csoportosultak a templom körül, várva a szent hajlék ajtóinak megnyitását s mikor a harangok hívogató szava elhallgatott, a templomban ember ember hátán szorongott. Mintha csak az egykori jeruzsálemi lelkesült tömeg kiáltása esendült volna a hívek áhitatosan örvendő énekében: „Hozsánna! Áldott, aki jött az Urnak nevében!”

Ámde a közörműre ráveté boruját az a gyász, mely a szeretett lelkész szívét vérezte, a ki ez ünnepnap előestélyén tért vissza Erdély távol bérézei közül, hol forrón szeretett édesatyját örökre elhantolá; az ő bánata ráborult az ünneplő gyülekezetre s őszinte könnytől csillogó szemek tapadtak a szószékre fellépett lelkivezetőre.

Az áhitatkeltő ima után a XXXIII ik zsoltár 1., 2. és 3. verseiben foglalt igék alapján, az ő sajátos, vonzó előadásával fejtegette azon kérdést, hogy mennyiben lehet az orgona a közáhitat emelője; minek megtörténte után áldást kérve az áldozatkész gyülekezetre s a beállított új orgonára, átadta azt a közhasználatnak.

A Boeckár Ferencz kántortanító buzgó vezetése alatt működő helybeli dalárda két, remekül előadott alkalmi éneke készítte elő még az áhitatos tömeget a várva-várt pillanatra, amikor végre megszólalt az orgona. Ugyancsak Boeckár Ferencz játszotta rajta halkan a leglágább változattal Rossini „Semiramis” című dalművének egyik remek részletét, melynek keretében egymás után lettek bemutatva az orgonában levő összes változatok. Az először hallott magasztos hangok szokatlan pirt s csillogó könnyet varázsoltak az arcokra és szemekbe, jelül annak, hogy az alsónyéki gyülekezetnek ez időszertint nincs drágább kincsé, mint kicsiny, de kedves orgonája s

a lelki öröm felcsapó lángja lobogott az egész gyülekezet felharsanó közénekében, melyet most először kísért nemesen, méltóságosan az orgona bugó bassusa.

Ez a nap a lelki öröme, a vallásos buzgóságnak és a szeretetnek nagy napja volt.

E tudósítással kapcsolatban megemlítjük, hogy az alsónyéki orgonát a híres pécsi Angster cég készítette, még pedig mindössze 2400 koronáért. Az orgona ugye csinos formájával, mint szép, kellemes hangjával a szakértők kedvező kritikáját és az egész gyülekezet nagy tetszését vívta ki.

BIRÓSÁGI ÜGYEK.

Esküdtszéki tárgyalások.

A szekszárdi kir. törvényszéknél az 1908. év május havában megtartandó esküdtszéki tárgyalásra a következő esküdtek és helyettes esküdtek lettek kisorsolva:

Rendes esküdtek: Polgár Ignác, Török Béla, Oszoly Károly, dr. Leopold Kornél, Cziráki Imre, Dittrich József, ifj. Müller Ignác, Grósz János, Fritz Gyula, Székely Pál Szekszárd, Müller József, dr. Müller János Bonyhád, Fodor Imre Simontornya, Pichler Gyula, Potzner János Bonyhád, Babits Géza Decs, ifj. Bernrieder József Gindlcsalád, gróf Széchenyi Domokos Nagydorog, Fauszt József Sárszentlőrinc, Rehder Henrik Bonyhád, Rüll Nándor Bátaszék, Pörnyi P. István Decs, Horváth Béla Uzd, Fritsch Sándor Bonyhád, Schweitzer János, Stern Árpád, dr. Szily Géza, Tenczinger István, Nahm József Tolna, Greifenstein János Sárszentlőrinc.

Pótesküldtek: Schleicher József, Sándor György, Tauszig Adolf, Tóth Antal, dr. Pirmitzer Béla, Major György, Parrag János, Nikitits Antal, Török László Ranga és Domonyai Péter Szekszárd.

EGYLETEK, TÁRSULATOK

Közgyűlés. A „Szekszárdi Kerületi Munkásbiztosító Pénztár” folyó évi április hó 20-án, határozatképtelenség esetén április hó 26-án délelőtt 10 órakor, a pénztár hivatalos helyiségeiben tartja I. évi rendes közgyűlését. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki jelentés. 2. A jelen jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kiküldése. 3. A zárszámadás és vagyonomérleg előterjesztése. 4. A felügyelő-bizottság jelentése s a fölmentvény megadása. 5. Az orvoskérdés megoldása. 6. Esetleges indítványok. — Az évi jelentés ismertetésére legközelebb visszatérünk.

A róm. kath. óvodát és menhelyet fenntartó egyesület választmányi ülése. Az egyesület választmánya folyó hó 14-én d. u. Simontornya Béla elnöklété alatt ülést tartott. A választmány Döry Pálné, Theodorovits Lajosné és özv. Ágoston Károlyné köszönő leveleit tudomásul vette. **Theodorovits Lajosné, az Alapítványi Uradalom, Wolf Henrik, a Szekszárdi Takarékpénztár és Rosmayer Ferencz** adományai köszönettel fogadtattak. A választmány elhatározta, hogy Szekszárd város képviselőtestületéhez állandó évi segélyért folyamodik, mert hisz a városnak is fontos érdeke, hogy ezen óvoda és menhely fenntartassék, indokolt tehát, hogy a fenntartás költségeihez járuljon is hozzá. Az épület nagyobb tatarozásához szükséges összeget a választmány úgy véli megszerezni, hogy a vallás és közokt. miniszteriumhoz és a pécsi püspökhöz kérvényt intéz segélyezés ügyében. Az ülésen még 3 alapító és 38 rendes tagot vettek fel.

Közgyűlés. Társadalmi intézményeinknek végczéljában egyik legnemesebbike, a Szekszárd-Tolnamegyei Rabsegélyező-Egylet folyó hó 12-én tartotta meg **Hazliuszky Géza kir. törvényszéki elnök** elnöklété alatt évi rendes közgyűlését. A tárgysorozat első pontját a múlt évi működésről szóló jelentés képezte. A nagy gondossággal készített je-

lentés szerint 44 szabadult rabnak 262 K segélyt adtak, hogy az életbe való visszatérésük első napjaiban magukat fenntarthassák. Fogva levő egyének vagyontalan hozzátartozói között, hogy a vétkes családfő bűnében ártatlanok ne szenvedjenek, 225 K 20 fillért osztottak szét. A letartóztatottak értelmi és erkülesi érzékének emelése érdekében az egyület a fogházban iskolát tart fenn, melyre a tanító 280 K tiszteletdíjával együtt 339 K 16 fillért költöttek. Az iskolát 142 egyén látogatta, a kik közül 16 analfabéta volt és közülök 6 írni és olvasni is megtanult. A jelentés szerinti szép eredmény **Kálmán Károly** r. k. tanító érdeme, aki a rabiskolát vezeti. A támogatást megérdemlő egyesület részére a múlt évben Dömötör Miklós 66, Gál Arnold 115, dr. Hangel Ignác 3, dr. Kramolin Gyula 3, Soltész Bertalan 31 kötet könyvet adományozott. Pénzbeli adománnyal támogatták az együletet: Takarékos és Hitelbank 20, dr. Fehér János 2, Pirgi Ferencz 2-45, Perler Keresztély 2-45, Pekári János 1, Székelyi József 1, Nagy György 1, dr. Steiner Lajos 10, dr. Gulyás József 4, Mehrwerth Ferencz 8, Fogház őrség 0-50, dr. Kramolin Gyula 1, ifj. Eötvös Károly 32, Reich Andor 3, Hammel Lajos 10, Mehrwerth Lajos 20, Tomcsányi Lajos 20, Hauk Antal 2, Bogovics Mátyás 2, Mirth Gyula 2, Theisz Lőrincz 0-20, Mayer György 0-50, Schulezer Oszkár 2, Molnár József 8, Molnár István 10 koronával. Az egyület 1907. évi számadását 7793 K 70 f. bevétellel, 965 K 98 fill. kiadással, tehát 6827 K 72 f. tiszta vagyont képező maradvánnyal elfogadták és **Vattay Miklós** pénztárosnak a felmentvényt megadták.

Tanító urak figyelmébe!

Vizsgalapok finom famentes papíron, magyar, német és diktandó vonalozással, 100 drbonkint 1 korona 10 fillérért kaphatók **Báter János könyv- és papirkereskedésében Szekszárdon, Kaszinó-bazár.**

TANÜGYI HIREK.

Rovatvezető: Nagy Béla.

Felhívás a tanítókhöz. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a tanítók és tanítónők részére július 6-tól 3 heti szünidei továbbképző tanfolyamot rendez.

Felhívom tankerületem tanítóit és tanítónőit, hogy bélyegtelen kérvényüket e hó 25-éig hozzám terjesszék be.

Államsegély; ingyen szállás és étkezés 15 kor. utiköltség.

Szekszárd, 1908 április 16.

Tihanyi Domokos

kir. tanácsos, tanfelügyelő.

Nyugdíjigény felemelés. Károlyi Károly tolnai áll. tanító nyugdíjigénye 1400, Máté Károlyé 1900, Szalai Sándoré 1600, Gyenis Antalé 2000, Faics Iréné 1500, Krátkyné Omeisz Idéé 1400 koronára emeltetett fel.

Üres állások. A székesfővárosban 100 új tanítói állás van üresedésben.

Államsegélyek. Fazekas Julianna kajdaci ref. tanítónőnek 480, Gönczi Pál nagyszokolyi ref. tanítónak 400, Schwartz Ádám izményi ág. ev. tanítónak 445, Gajdosi Erzsébet tolnai rk. tanítónőnek 160 és 300, Kronberger Ignác dunaföldvári izr. tanítónak 200 és 400, Nyerges Gyula duna-szentgyörgyi ref. tanítónak 700 és 200 korona államsegélyt utalványozott a miniszter.

Gyámpénz utalványozása. Fekete Anna tanító árva részére idős Horváth József dunaföldvári lakos gyám kezeihez 1907 decz. 1-től kezdve évi 146 kor. 66 fillér gyámpénzt utalványozott a miniszter.

Nyugdíjazás. Paul Péter nagyszékelyi ref. tanító nyugdíjaztatásáért folyamodott.

Az értényi községi nyári menedékház-vezetőnői állomásra dajkát keres a község előjárósága.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik felejtethetlen kedves halottunk temetésén résztvettek s így mély bánatunkat enyhíteni törekedtek, fogadják hálás köszönetünket.

özv. Lőrinczy Józsefné és családja.

KÖZGAZDASÁG.

Rovatvezető: Schneider János.

A tej ára külföldön.

A laikus ember, kinek fogalma sincs arról, hogy mily óriási a vajfogyasztás, abban a tévhitben van, hogy e téren mihamar tultermelés fog beállni és hogy ez a vaj árát tetemesen le fogja nyomni. Hát megnyugtathatom a tisztelt kartársakat, hogy ettől még nem kell féltünk.

Azelőtt Dánia járt elől tejgazdaságával és vajkivitelével, ma azonban már tulszárnyalta ebben Svédország, sőt Németországnak északi része, Schleswig-Holstein is komoly vetélytársá küzdötte fel magát. Legújabbban Magyarország neve kezd hangzani a tejpar tere, mert elvitathatlan, örvendetes tény, hogy tejünk, illetve vajunk a külföldön jó hírnévnek örvend dacára annak, hogy kivitelünk még csak gyermekéveit éli.

A fent említett országok tejgazdasága, tejjára — magától értetődik — fejlettebb a miénk. Mert míg nálunk oly tejgazdaságok is vannak, melyekben naponként 3—4 száz liter tejet dolgoznak fel, addig ott oly tejgazdaságok, melyekben naponként 2—3 ezer liter tej kerül feldolgozás alá, nem is számítatnak az igaz tejgazdaságok közé, mert az ottani tejgazdaságok rendszeren 10—40 ezer liter tejet dolgoznak fel naponként. „Falusi tejszövetkezetek”, mint amilyenek nálunk vannak, nincsenek az egész kontinensen. Ez Nagy Vincze speciális találmánya és így Magyarország e téren speciálisítás. Meg kell jegyezni, hogy az említett országokban rendszeren a vállalkozó, kinek saját birtoka és tehenésze van, vagy pedig egy konzorcium vásárolja össze a környékbeli kisgazdától a tejet, melyet azután vagy magában a feldolgozási központban gyűjt össze, vagy pedig, ha nagy a távolság — a mi az ott divó tanyarendszer mellett sokesetben előfordul — központi fiókokat rendez be, ahol a tejet átveszik, lefölozik és a tejszint küldik a központba a lefölozött tejjel együtt, ha azt a szállítók maguk részben vissza nem vették volna. Mert a szállítók rendszeren visszaveszik a lefölozött tejet, vagy legalább egy részét, amit elég olcsón rendszeren 2—3 fillérért kapnak meg literenkint, míg ellenben teljes tejért — faluhelyen — 7—10 fillért kapnak. Igaz, hogy ez sem valami sok, de ha tekintetbe vesszük az ottani jó takarmánytermelést, a jó tejelő állatokat és azt a körülményt, hogy messze lévén minden piactól, nem értékesíthetik sehogysem a tejet, így meg minden áldott nap eladhatják, mégis szép összegre rug évenként e czímen a jövedelmük.

Nálunk is alapított a „Hungária” vajkiviteli r. t. központokat; Aradon, Dombóvárott, Temesvároton, Szabadkán és Veszprémben, hová azonban csak a tejszint viszik, mert a lefölozött tejet a központ nem veszi át és így kénytelen a falusi tejszövetkezet a lefölozött tejet vagy turóvá feldolgozni, vagy pedig a lefölozött tejmenyiséget tagjainak visszaszolgáltatni, ami bizony elég bajt okozott mindíg a szövetkezetek igazgatóságának. Ujabbban ezen a bajon is segítve van, mert, ha másképen nem értékesítheti a szövetkezet turóját, úgy forduljon „Mauthner és Schwarz” teavaj kiviteli céghez Bonyhádra, mely azt átveszi, kilőját 14—16 fillérért és feldolgoztatja celluloidnak vagy caseinnak.

Városokban a termelő persze jobban értékesítheti a tejet, de az átvevő drágábban el is adja aszerint, a mint a vaj ára leszál

vagy emelkedik. Mert tudnunk kell, hogy a vaj, mint közéleti cikk épp olyan változásnak van az árát illetőleg alávetve, mint akár a buza vagy a liszt. És e tekintetben a berlini és hamburgi vajbörzék az irányadók.

Stockholmban adnak 9—11 órét (12-6—15-4 fillért) egy liter nyers teljes tejért, de el is adják azt 15 órét (21 fillérért), sőt sterilizált tejért kapnak palackokba töltve 20 órét (28 fillért), kannákban 18 órét (25-2 fillért). Kjöbenhavnban (Koppenhága) adnak 8 órét (11-2 fillért) és eladják 14 órét (19-6 fillért) literét.

Ezek inkább tejesarnoki árak, mert szövetkezetet városokban létesíteni nem lehet. Az ilyen helyeken persze a vajkészítés mellékes és csak a megmaradt tejmenyiségből készítenek vaját. Már pl. oly helyeken, hol a nyers tejet értékesíteni nem tudják és a fő a vaj gyártás, ott már kevesebbet adhatnak a tejért is. Így pl. Svédország déli részében, Sköne tartományban fekvő Svalöf helyiségben egy Bondesson nevű gazdag földművesnek van igen nagy tejgazdasága, melyben vajprodukálásra naponként 27—30 ezer liter tejet használnak fel. Ez a Bondesson, — ki mellesleg mondva a tejgazdaságból meggazdagodott, és vagyona után az I-ső kamarának (olyan főrendház féle) tagja — csak 6 órét (8-4 fillért) ad egy liter teljes tejért.

Németországban már jobban fizetnek. Pl. Drezdában a Pfund-testvérek tejgazdasága 1 l. teljes tejért fizet 12 Pfenninget (14-4 fillért), de el is adja jó drágán, ha tekintetbe vesszük, hogy egy l. teljes tejért 18 Pfenninget (21-6 fillért) főlözött tejért 8 Pfenninget (9-6 fillért), 1 liter iróért 10 Pfenninget (12 fillért), 1 l. tejföleért 70 Pfenninget (84 fillért) és 1 l. tejszínért 1 márka 60 Pfenninget (1 kor. 92 fillért) kap.

Ilyen magas árakat persze csak városokban érhetnek el, ahol ismét magas áron el is adhatják a tejet.

Csak azért hoztam fel itt a különböző külföldi árakat, nehogy azt higgye valaki, hogy a tej itthon nem lesz jól fizetve. Egészen nyugodtak lehetünk e tekintetben, mert mint láttuk, sehol a világon sem fizetik a tejet drágábban, mint nálunk, mert tessék kérem a budapesti központi tejesarnok árait összehasonlítani a felsorolt külföldi városok tej áráival, hát bizony azt látjuk, hogy nem vagyunk utolsóak ebben sem.

Azért törekedjünk arra, hogy minél több szövetkezet létesüljön és a nép pénzhez jusson.

Kircz István.

A triesti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali) f. év március 26-án tartott 76 ik közgyűlésén terjesztettek be az 1907. évi mérlegek.

Az előtünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1907 december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 917.014,396 korona és 99 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 41.095,963 korona és 58 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 31.422,408 korona 19 fillérrel 264.156,557 korona 24 fillérre emelkedett.

A tüzbiztosítási ágban, beleértve a betörés- és tükörűveg biztosítást, a díjbevétel 16.585,488,656 korona biztosítási összeg után 27.302,460 korona 49 fillér volt, miből 10.146,474 korona 45 fillér viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 17.155,986 korona 04 fillérre rugott, mely összegből 12.269,989 korona 32 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 113.331,852 korona 27 fillér.

A szállítványbiztosítási ágban a díjbevétel kitett 3.921,627 korona 66 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 1.717,649 korona 06 fillérre rugott.

Károkkért a társaság 1907-ben 37.472,589 korona 25 fillért és alapítása óta 899.042,935 korona és 20 fillért fizetett ki.

E kártérítési összegből hazánkra 173.248,760 korona 76 fillér esik.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 20.292,237 korona 37 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály sze-

rinti nyereségtartalék, mely 6.300.000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamigadozására alakított tartalék, 12.565,698 korona 89 fillér összegben, továbbá felemlítendő a 160.000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az idei átutalással 1.266,538 korona 48 fillért tesz ki.

Az értékpapírok értéke 4.741,807 korona 69 fillérrel ment vissza, de a vezetőség elővigyázata folytán ez a veszteség az intézetet nem érintette, mert az a 17.013,704 korona 71 fillért kitevő árfolyamtartalékból nyerhetet leírás. Ez a tartalék ma még mindig 12.565,698 korona 89 fillért tesz ki.

Különös figyelmet érdemel még az 100 új intézeti részvénynek kedvezően keresztül-vitt kibocsátása, melynek agió nyereségéből 11.525,000 korona a matematikai életbiztosítási tartalékhoz csatoltatott.

Részvényenként 600 arany frank osz-talék kerül kifizetésre.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve, az idei átutalások folytán 292.979,592 korona 76 fillérről 323.629,347 korona 57 fillérré emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések 60.625,971 korona 77 fillér 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 26.668,849 korona 08 fillér 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 4.017,801 korona 92 fillér 4. Értékpapírok 209.404,916 korona 74 fillér 5. Tárza váltók 842,350 korona 85 fillér 6. A részvényesek biztosított adóslevelei 8.820,000 korona 7. Kézpénz és az intézet követelése, a hitelezők követeléseinek levonásával 13.249,457 korona 21 fillér, összesen 323.629,347 korona 57 fillér.

Ezen értékekből 65,5 millió korona magya értékekre esik.

MULATSÁGOK.

— **Táncestély.** A szekszárdi Polgári Olvasókör vizsgálati bizottsága folyó évi április hó 20-án, a Polgári Olvasókör helyiségeiben, Garay Lajos zenekarának közreműködésével tartja meg szokásos, zártkörű husvéti táncestélyét. Belépő díj: személy-jegy 1 kor. 20 fill., családjegy 2 kor. 50 fillér. Kezdeté este 8 órakor.

Boston-estély Mazzantini, fővárosi ballermester, sikeres boston-tanítását mult szombaton fejezte be. Ez alkalommal jól sikerült estélyt rendezett a „Szekszárd Szálló“ nagyszobájában. A mulatság fesztelen jó kedvvel a reggeli órákig tartott. Résztettek a következők: Schmideg Mórné és leánya, Rill Józsefné és leánya, Oeskey nővérek, Kis Jánosné, Reichl Sándorné, Reichl Elza, Wolf Arnoldné, özv. Oroszné és leánya, Stern Máriáné, Dömötör Miklósné, dr. Spányiné, Cservényi Lukácsné és Ilonka leánya, Reisz Józsefné és Lidia leánya, Schulz Gusztávné, Friedmann Béláné és leánya Ilonka, Schloss Lajosné és leánya Ibolya, Kamarásné és leánya Józsa, dr. Müller Ferenczné, Kelemenné és leánya, Szabó Ferenczné és Juliska leánya, Györfi Benőné és Erzsike leánya, dr. Kovács Bálintné és leánya (Bátaszék), dr. Leopold Kornélné, ifj. Leopold Lajosné.

Cabaret-estély. A bonyhádi róm. kath. olvasókör, 1908 ápr. hó 20-án, az Oroszlán vendéglő nagyszobájában, pécsi műkedvelők közreműködésével, házalapja javára cabaret-előadást tart. Kezdeté este 8 órakor. Személy-jegy 1 kor. 60 fill. Felülfizetéseket köszönettel fogadják és hírlapilag nyugtáznak. Műsor: Felolvasás, tartja Köberling Károly. Schumann: Träumerei. Popper: Vito, op. 54. Csellón játsza Niedermayer János, zongorán kíséri Báter János. Bűvész-mutatványok, Poszek Gézáttól. Esti csillag, Wagner „Tannhäuser“-jéből. Schumann: A két gránátos. Énekli Biber Mátyás. A zene-automat, előadják Lenhard és Schumann. Poldi-kuplák. Énekli Köberling Károly. Popper: Mazurka, csellón játsza Niedermayer János. Fütty-kuplé. Fráter nóták. Énekli Biber Mátyás. Santa Lucia. Énekli Lenhard János.

Eji baglyok és egyebek. Szekszárdi műbor-gyártás, előadja: egy csodadoktor. Conferen-cziere: Eibach Kornél dr.

Műkedvelői előadás. A nagyszokolyi műkedvelői társulat, Nagyszokolyban 1908. évi ápr. hó 20. napján, Kálmán Móricz fő-jegyző, ifj. Lágler Sándor jegyző és Kiss Lajos református lelkész urak védnöksége mellett, ifj. Parragh István ujonnan berendezett vendéglőjében (a Tóth Pál féle házban), az e célra emelt tágas és fedett sátorban, műkedvelői előadást tart. Színre kerül a gyimesi vadvirág. Az előadást táncmulatság követi. A tiszta jövedelem a Nagyszokolyban emelendő Kossuth-szobor alapjához gyarapítására fog fordíthatni s épen erre való tekintettel felülfizetések köszönettel fogadják és hírlapilag nyugtáznak. Kedvezőtlen idő esetén az előadás a következő vasárnapon fog megtartatni.

NYILTTÉR.

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

Krondorfi
alkálikus természetes
savanyuvíz

Kiváló nyálkaoldó és vízajtó hatása, borhoz, pezsgőhöz legjobb ital.

Főraktár:

Schlesinger Ignác czégnél, Szekszárd

Értény nagyközség előljárástól.

215/908. sz.

Bérbeadó malom.

Értény község előljárástól közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező, a Koppány-folyón lévő **eledényi malom**, a hozzá tartozó kányai vizen lévő kis malommal és $\frac{1}{4}$ telekkel együtt **1908. év április hó 30-án d. e. 8 órakor** Értény község-házánál megtartandó nyilvános árverésen 1909 január 1-től kezdődő 6 egymásután jövő évre haszonbérbe adatik.

Árverezni szándékozók tartoznak a 2400 korona kikiáltási árnak 10%-át bánatpénzül az árverés megkezdése előtt kézpénzben letenni. Az árverési feltételek a jegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Értény, 1908 márczius 30.

Bertics Pál s. k.

főjegyző.

Cs. Drávecz József

biró.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Tolnavármegye törvényhatóságának közgyűlése az 1908. évi márczius hó 31-én kelt 352. rkgy. 4214. alisp. 908. számú rendeletével a Gindlicsalád községben (Tolnamegye) lévő Kistengeliczen építendő **emeletes község-ház építkezését** 41595 kor. 80 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munka kivitelének biztosítása céljából az

1908. évi április hó 24-ik napjának d. e. 10 órájára

a tengelici község-ház helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat (az ajánlati költségvetéssel együtt) a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a tengelici község-házán a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Az építkezés teljes befejezésének határideje 1908 nov. hó 1.

A község előljárástól fentartja magának abbéli jogát, hogy a beérkezett pályázatok közül — tekintet nélkül a legolcsóbb ajánlatra — szabadon választhat. Kistengeliczen, 1908 április hó 11-én.

Gindlicsalád község nevében:

Zsigmond Elemér

községi főjegyző.

Bernrieder József

községi bíró.

Jegyző urak figyelmébe!

Az új vármegyei és községi főkönyvnek megfelelő, a központi járás jegyzőegylete által elfogadott adófizetési iv. (adókönyvnek) mely egyesíti magában az összes állami, megyei és községi adók előírási és lerovási rovatait, elkészült és kapható 100 darabonként 3 koronáért *Báter János könyvnyomdájában*, papír, rajz és írószer kereskedésében. Az adófizetési iv igen czélszerű és az új főkönyvi és beszedési nyomtatványhoz okvetlen szükséges.

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, miszerint **Szekszárdon, Széchenyi-utca 140. szám alatt** (volt Martin-féle ház) a mai kornak megfelelő

butor üzletet

nyitottam.

Raktáron tartok legújabb divatu, szolid kidolgozásu butorokat igen jutányos áron.

Egyben felhívom a nagyérdemű közönség szíves figyelmét ugyanazon házban levő **asztalos-műhelyemre**, hol minden igényeknek megfelelő modern butorok elkészítését bármely rajz után elfogadom.

Kívánatra tervekkel szívesen szolgálok. **Főtörékvésem olcsó árban jó minőségű butort szállítani.**

Midőn ezt a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, kérem szíves pártfogását.

Kiváló tisztelettel

Laskó Károly

1-52

asztalos és butorraktáros.

Eladó bikák.

A kajmádi gazdaságban fiatal, apaállatnak kiválóan alkalmas, vöröstarka tenyészbikák eladók; érdeklődők forduljanak a gazdaság intézőségéhez **Kajmád, u. p. Tolna.** 25-25

Elsőrendű

2-12

égetett mész,

ugyszintén

portland és román cement

wagonrakományonként bármely vasutállomásra szállítva legjutányosabb árban megrendelhető:

Tauszig Ignácnál, Szekszárd

Védjegy.

Kapható kizárólag:

SALAMON TESTVÉREK

cégnél Szekszárdon. 1-5

Utólérhetetlenek
a fumei
pörkölt kávé
keverékek.

A fumei
kávé-keverékek
mind zamatosak és
erőteljesek.

Egy próba elég, hogy
mindig vegyék.

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

(ASSICURAZIONI GENERALI)

Budapest, V., Dorottya-utca 10. szám.

A „Közgazdaság” rovathan közöljük a „Triesti Általános Biztosító Társaság”

a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk

mérlegének főbb számadatait. **Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, a ki e czélből hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.**

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállitmány-, üveg-, betörésselopás- és harangtörés és repedés elleni biztosításokat. Közvetit továbbá: jégbiztosításokat a „Magyar jég- és viszontbiztosító r.-t.”, valamint baleset elleni biztosításokat az „Első o. általános baleset ellen biztosító társaság” számára.

Szekszárdi főügynökség:

Sarkadi Andor.

Hirdetések

jutányos áron vétetnek
fel e lap kiadóhivatalá-
ban.

4277/1908. szám.

Tolnavármegye alispánjától.

Hirdetmény.

Az állami beruházásokról szóló 1904. évi XIV. t.-cikkkel közöti építkezésekre engedélyezett hitel terhére Tolnavármegyében a kereskedelemügyi minster ur folyó évi márczius hó 12-én kelt 442. sz. rendeletével a **paks-nagydorogi törvényhatósági közut** 0—12.993 km. szakaszának kiépítési munkálatait a kőanyagok vasuti szállitásának és a kisajátítási költségeken kívül 162631 kor. 36 fillér erejéig engedélyezte.

A fentemlített utépítkezési munkálatok vállalat útján történő kivitelének biztosítása czéljából

az 1908. évi május hó 2-ik napjának délelőtt 10 órájára

Tolnavármegye alispánjának hivatalos helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A versenyezni óhajtókat felhívom, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó szabályszerűen kiállított, sértetlen borítékba helyezett zárt ajánlataikat a kitézött nap délelőtt 10 órájáig annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a később érkezettek nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt s az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bántpénznek a szekszárdi adóhivatalnál történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

Kézpénz vagy értékpapír az ajánlathoz nem melléklendő. Miután a kő- és kavicsszállítási vasuti fuvardíjakat a vármegye közvetlenül maga fogja fizetni, ezeknek a kombinációjával ajánlatot tenni nem lehet.

Azon esetre, ha ajánlattevő a költségvetésben előírt alapkö és zuzott kavicstól eltérő anyagot akar szállítani, ezen esetben a szállítani szándékolt kő két darab szabályszerű mintáját és az erre vonatkozó szilárdsági és egyéb bizonyítványokat a szekszárdi államépítészeti hivatalnál bemutatni, vagy az ajánlathoz csatolni köteles.

Az ajánlatok elfogadása fölött a kereskedelemügyi minster ur határoz végérvényesen: ennek folytán a kereskedelemügyi minster ur fentartja magának a jogot, hogy tekintet nélkül az ajánlati összegre, az ajánlatok között szabadon választhasson.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki műveletek és részletes feltételek a szekszárdi m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban megtekinthetők.

Szekszárd, 1908. évi április hó 13-án.

Simontsits Elemér
alispán.

A legszebb fényképek
KISS JENŐ
 „Kossuth” műtermében készülnek
 Szekszárd,
 Széchenyi-utca 651. szám.
 15—51

Aki izléses, csinos, jó és olcsó

butorokat

akar beszerezni, az keresse meg a hosszabb ideig külföldön dolgozott

Botos Imre műasztalost,

lakik **Szekszárdon, Duna-utca 64/a.**, Horváth József szobakáplár házában, aki úgy a helybeli, mint a vidéki megrendeléseknek a legpontosabban tesz eleget. Raktáron tart saját gyártmányú diszes hálószoza berendezést diófából, a melyet jutányos áron boesát áruba. — Ugyanezen műasztalos **fizetés mellett tanoncot keres.** 3—16

Üzlet áthelyezés saját házamba, Garay-tér.

Üzletemet teljesen modernül rendeztem be, gazdagon felszerelve **ékszer, arany, ezüst és chinaezüst tárgyakkal**, valódi fehér, alpacca ezüsttel átvont evőeszközökkel, **15 évi felelősség mellett.**

Raktáron tartok: arany, ezüst, aczél, nickel **zsebórákat**, fal-, inga-, ébresztő órákat, a jelenkor legpontosabban járó óráit, ugymint: **Schaffhausen Longienes Omega, Tawannes Wath Ch. Graziosa** világhírű pontosságú órákat 3 évi jótállás mellett; továbbá **tajtpipákat, szivar és cigaretta szipkákat, szemüvegeket** bármely megoperált szemhez is és mindennemű apróbb tárgyat.

Szakmámba vágó **mindennemű javítások, átalakítások, vésések gyorsan, pontosan és olcsón eszközöltetnek.**

Schulz Gusztáv

40—52

órák és ékszerész.

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy a Pusztalajvári tejszövetkezet felszámoló bizottsága a végleges felszámolást befejezte s az üzletrészekre járó összegeket nyugta ellenében kifizette.

A felszámoló bizottság.

522. sz.
ki. 1908.

Kajdacs község előljáróságától.

Hirdetmény.

Kajdacs község előljárósága közhírré teszi, hogy a községi jegyzői lak átalakítása és kibővítésére vonatkozó **összes építési munkálatok** Kajdacs község házában

1908. év május hó 4-én délelőtt 9 órakor

megtartandó szóbeli nyilvános árlejtésen kiadatnak.
A feltételek a jegyzői irodában betekintheők.
Kajdacs, 1908 április 12.

Sorok Dezső,
jegyző.

Kajári Mihály,
bíró.

Pályázati hirdetmény.

A **bátaszéki r. kath. kántori állomásra** pályázat hirdettetik.

Jövedelme: 1. szabad lakás, mely áll 4 szobából és a szükséges mellékhelyiségekből. 2. A hitközség pénztárából évi 1200 kor. előleges havi részletekben. 3. Stola és misedíjak címén kb. 400 kor. 4. Bucsuztatók címén kb. 400 kor. (Ezen tétel a kántortól is függ.) A hitközség most tesz lépéseket az iránt, hogy a készpénzfizetés (1200 kor.) erejéig a megválasztandó kántornak nyugdíjat biztosítson.

Kötelessége: 1. a bátaszéki plébánia területén a megállapított rendben német és magyar nyelven a közgyeházi és a helyi szokások és szükségletek szerint a rendes és rendkívüli isteni tiszteleteken a kántori teendőket végezni. 2. A tanulóifjúságot az egyházi énekekre oktatni.

Pályázati határidő **f. é. május 3.** — Próbaének és orgonálás a helybeli plébánia-templomban megkivántatik. A folyamodványok a bátaszéki r. kath. plébánia-hivatalhoz küldendők.

Romaisz Ferencz
plébános, hitközségi elnök.

2—2

4492. sz.
1908.

Tolnavármegye alispánjától.

Hirdetmény.

A vármegye tulajdonát képező lovassági laktanya telepen fekvő, mintegy 300—350 mm. **tőzeg trágya**, métermázsánként 90 fillér kikiáltási ár mellett a helyszínén **f. évi április hó 26-án** elárvereztetni fog. Venni **szándékozók** felhivatnak, hogy a nyilvános árverésen a jelzett napon reggel 10 órakor **Dőry Ernő** laktanya felügyelőnél Tolnán jelentkezzenek.

A vételár az árverés befejeztével azonnal fizetendő.

Szekszárd, 1908 április hó 6-án.

Simontsits Elemér,
alispán.

Csakis elsőrendű bükkfából!
Aprított tűzifa eladás nagyban és kicsinyben!

Figyelem!

Legpontosabban szállítok kiváló minőségű légszáraz elsőrendű bükkfa aprított tűzifát, métermázsánként 2 kor. 80 fillér, kilónként 3 fillér árban.

Elsőrendű porosz és salgótarjáni darabos kőszén, ugyiszintén tatai brikett szén is kapható.

Továbbá mindenfajta hasáb és dorong

tűzifa

jutányos árért kapható saját telepemem, a vasúti állomás mellett.

Kívánatra a fát, ugyiszintén a szenet saját kocsimon házhoz is szállítom jutányosan.

Tisztelettel

Mutsenbacher Ödön

tűzifa és szénkereskedő

SZEKSZÁRDON. 7-10

Aprított tűzifa eladás nagyban és kicsinyben!

Ideális arcz-crème a zsirtalan
DIANA ARCZKENŐCS

nappali használatra.

Az arcznak üde színt kölcsönöz és azt bársonypuhává teszi.

Éjjeli használatra a zsirszerű

DIANA ARCZKENŐCS

széplő, májfoltt és mindennemű arc-tisztátalanság ellen.

Ára 1 korona.

Diana szappan 70 fillér.

Diana hölgypor 1 kor.

Kapható:

Szeghy Sándor gyógyszer-tárban Szekszárdon. 64-64

Pollitzer sérv-ambulatorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet sérvbajosok, ferdennöttek és amputáltak részére

Budapest, IV., Kossuth Lajos u. 8., félemelet.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelező.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!

Egyéni speciális kezelés!

Szabadalmazott sérvkötők már 5 koronától feljebb.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelkiismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek.

Hygienikus czikkek a legfinomabb minőségekben, orvosilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tűzatonként 2-16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: „Az ember egészsége” című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinek díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósa. 30-52

WEYRAUCH

padlófénymáz

szagtalan és gyorsan száradó.

Ezen szagtalan máz a szobapadlóra és minden mázolandó eszközre kitűnő, vízmentes és gyors száradása miatt nagyon kedvelt.

A mázolás ideje alatt szárad.

A festéktartalma máz a padlónak bármily színét teljesen fedi, míg a tiszta máz, melynek festéktartalma nincsen, egyedül fényt a padlónak adja.

Használati utasítás a festékes fénymázzal.

Kapható 1 kgr. ot tartalmazó üvegekben

K 2'20. 3-3

Linoleum

egy kilogrammos dobozokban **K 1'60.**

SALAMON TESTVÉREK

fűszer, esemege, tea, rum, cognac, bor- és ásványvízkereskedésében

Szekszárd, br. Augusz-féle ház.

ERŐTAKARMÁNYT

(melasse-keveréket)

egy gazda sem fog gyárban venni, ha megtekinti a szabad. „**Magyar-óvár**” melasse-keverő gépet, mellyel otthon a szükséges mennyiséget és minőséget maga készítheti el. —

A gép működésben látható

Sarkadi Andornál Szekszárd,

Széchenyi-u. 648. szám.

Interurban-telefon 22. szám. 4-4

Szép husvétii

czukor-tojások

3-3 kaphatók

Gauzer Ádám

fűszer, esemege és déligyümölcs kereskedésében

SZEKSZÁRD, Kaszinó-bazár.

Fischl Lajos butor- és épület-asztalos, a „Pir-nitzer József és Fiai” kereskedők házában dus raktárt tart a legújabb és legmodernebb butorokból, szalon-, ebédlő- és irodaberendezésekből; részletfizetésekre is. Azonkívül nagy raktárt tart vasbutorokból. Asztalos-munkák a leggyorsabban, jutányos áron készülnek.

Csak szakértő kereskedőktől vásárolhatunk előnyösen!

A Styria- és Demokrata kerékpárok

Két évi jótállás!

az elsők között is elsők.

Két évi jótállás!

Az összes alkatrészekből, acetylén-lémpákból, esengők, kürtök stb. felszerelési tárgyakkal és a legjobb minőségű kerékpárgummiakkal állandó, nagyválasztékú raktár.

Jó minőség! Olcsó árak!

Nagy javító műhelyünkben mindenféle munkát olcsón és pontosan készítenek.

Puch-motorkerékpárok és automobilon tolnamegyei képviselői. — Használt kerékpárokat becserelelünk.

Kedvező részletfizetések!

Az eredeti AFRANA és WETTINA

varró- és mőhímzőgépek a legtökéletesebb gyártmányok.

Singer családi, karikahajós, Central-Bobbin és iparos varrógépeink körforgó szerkezettel a legártósabbak, miért is minden varrógépet 10 évi kezességet vállalunk.

Kedvező fizetési feltételek.

Nagy varrógép- és kerékpárjavító műhely.

Használt varrógépeket becserelelünk.

Alkatrészek az összes rendszerű varrógépekhez. — Szakértő mőgépészünkét kívánatra bárhova vidékre is kiküldjük.

Tolnamegye legnagyobb gépraktára. Tökéletes

Beszélőgépek (Grammophonok) és hanglemezek, a legjobb felvételek, nagy választékban, részletfizetésre is

Müller Testvérek

varrógép-, kerékpár- és gazdasági gépek raktárában

Szekszárd, Kaszinó-bazár.